

ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΑΣΤΟΡΕΙΟΥ "Ο ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ"

ΤΕΥΧΟΣ 12, ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2011

Αφιέρωμα στην Καστροπολιτεία του Λογκανίκου

Φωτογραφία: Λεων. Σουχλέρης

**Με τους
ξενιτεμένους μας**
Ειδήσεις και
πληροφορίες από
τους μετανάστες μας
Σελ. 8

**Καστόρι, μια
εαρινή συμφωνία:**
Φωτογραφική
περιήγηση στο χωριό
Σελ. 4-5

**Η ιστορία της
εκπαίδευσης
στον τόπο μας**
Της Γαρυφαλλιάς
Ρουμेलιώτη
Σελ. 10-11

Σημείωμα του εκδότη

Εκεί που βρισκόμαστε στο χείλος του γκρεμού, οπ κάτι γίνεται και τη σκαπουλάρουμε για λίγο, κάτι σαν κινέζικο βασανιστήριο. Άντε θα πτωχέσουμε, άντε θα μας κουρέψουνε! Αλήθεια, τότε θα δουλέψουμε; Είμαστε μια χώρα, όπου το να στρωθούμε στη δουλειά αποτελεί ειδηση. Το είπε ο πρωθυπουργός, το είπε ο τάδε υπουργός, το είπαν οι βουλευτές κ.λ.π. Μοιάζει κάτι σαν ξεμάτιασμα. Και το μέλλον περιμένει, η νέα γενιά περιμένει - περιμένει; Τα καλύτερα μυαλά φεύγουν, τα βιογραφικά ταξιδεύουν κι όχι για κυριλέ μέρη, Κίνα, Ουκρανία. Αυτό λέγεται "brain drain" (στέγνωμα από μυαλά).

Θα χάσουμε τους καλύτερους; Το εγγύς μέλλον θα το απαντήσει. Ο δυτικός κόσμος γέρασε και πεθαίνει; Και σιγά - σιγά η γη φλέγεται από τις εκρήξεις του κόσμου, της φύσης και των έργων του ανθρώπου - βλέπε πυρηνικό εργοστάσιο παραγωγής ενέργειας στην Ιαπωνία. Τα προβλήματα της συσσώρευσης του πλούτου δεν μπορούν να κρυφτούν πια και όχι μόνο στο γειτονικό μας τόξο των μουσουλμανικών χωρών, όπου παρακολουθούμε ζωντανά ένα σκληρό παιχνίδι αναδιανομής συμφερόντων, αλλά και στην καρδιά της μητρόπολης. Οι συνταγές φαίνεται να μην πετυχαίνουν. Τα

στερεότυπα, ιδεολογικά και μη, καταρρέουν. Ο πετυχημένος επιχειρηματίας, εναλλακτικός Γιάννης Μπουτάρης με προσεκτικά σχεδιασμένο τρόπο, μέσα στη φωλιά του σεχταρισμού, προσπαθεί να χτίσει τη Θεσσαλονίκη κέντρο των Βαλκανίων και των πολιτισμών, κάτι που έπρεπε να έχει γίνει εδώ και χρόνια. Για να δούμε θα πετύχει; Ένας πολύ πετυχημένος, νέος επιχειρηματίας - βλέπε easy jet - σε σχετική ερώτηση απάντησε: ιδέες έχουν πολλοί, το θέμα είναι ποιος έχει το τσαγανό να τις υλοποιεί. Αν καθίσεις για καφέ σ' ένα καφενείο στην Καστανιά θ' ακού-

σεις πολλές ιδέες, αρκετές από αυτές αξιοπρόσεκτες και πιθανόν υλοποιήσιμες. Υπάρχει όμως και ένα επόμενο βήμα, η υλοποίηση. Ας έχουμε το τσαγανό. Έχουμε αρκετή νεολαία. Και ο νόμος για την επιχειρηματικότητα είναι σε εφαρμογή. Όμως φτάνει η γκρίνια. Αυτός ο "Πολυδεύκης" είναι αφιερωμένος στα Σχολεία του Καστορείου. Πήγε βόλτα στο Λογκανικό και φτάνει μέχρι τον πρώτο σύλλογο που φτιάχτηκε στο Καστόρειο.

Από το Διοικητικό Συμβούλιο η πιο επίκαιρη ευχή.

Καλή Ανάσταση

Έντυπη εφημερίδα

«ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ»

Ιδιοκτήτης: Πολιτιστικός Σύλλογος Καστορείου «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ»

Ταχυδρομική Διεύθυνση:
Καστόρειο Λακωνίας, τ.κ. 23059
τηλ.: 6973208890, 6944377514
<http://kastori.gr>, <http://polydefkis.gr>
e-mail: info@polydefkis.gr

Εκδότης: Η Πρόεδρος Ευγενία Λαμπή
Συντακτική Επιτροπή
Βαρβάρα Κεμερίδου,
Ευγενία Λαμπή, Ελένη Βλαχογιάννη,
Αναστασία Καδρακάζη,
Γαρυφαλία Ρουμελιώτη,
Θάνος Τζωρτζάκης, Γιάννης Αρφάνης.

Επιμέλεια Ύλης
Αγροτικά, Αθλητικά: Γιάννης Αρφάνης
Επιστημονικά: Ευγενία Λαμπή,
Κων/νος Καλκανδής
Κοινωνικά: Ελένη Βλαχογιάννη,
Καίτη Σμυρνιού
Οικονομικά: Κων/νος Καλκανδής,
Θάνος Τζωρτζάκης
Πολιτιστικά: Βαρβάρα Κεμερίδου,
Ευγενία Λαμπή
Φωτογραφικό υλικό: Βασ. Λαγανάς,
Γιάννης Αρφάνης, Γιώργος Κουρεμπής,
Γ. Λαγανάς, Θ. Ανδριανός
Χορηγίες: Καίτη Σμυρνιού
Ρεπόρτάζ: Γιώργος Κουρεμπής
Καστανιώτικα: Γιώργος Λαγανάς

Αναπακοκρίτες
Καστόρι - Βόρειοι Δῆμοι:
Δημητράκης Κραμποβίτης,
Θεόδωρος Αλαφγιαννης,
Παναγιώτης Λαμπράκης, Θανάσης
Δημητρακόπουλος, Νίκος Λαγανάς
ΗΓΑ, Βοστώνη: Eugenia Markos,
Νέα Υόρκη: Panagiotis Pantazis,
Αλάσκα: Maria Bascous
Αυστραλία: Angela Vasilas

Εκτύπωση offset:
Μπουζάλας-Ζουγανέλης ο.ε.
25ης Μαρτίου 123, Περιστέρι
τηλ.: 2105781638

Καστανιώτικα

Κάθε χρόνο η περιφορά του Επιτάφιου στην Καστανιά έχει μια μαγεία, που, πέρα από τους Καστανιώτες, συνεπαίρνει και όλους τους επισκέπτες του χωριού μας. Η διαδρομή μέσα από τα σοκάκια με τις φρέσκο-ασπρισμένες αυλές, τα κεριά, τα φαναράκια στους τοίχους, το λιβάνι μπροστά στις πόρτες και η Άνοιξη κάνουν τις στιγμές μοναδικές.

Πριν από χρόνια, πέρα από κανένα κεριά που άναβαν εμπρός σε καμιά πόρτα και λίγο λιβάνι, αυτό που έδινε μια ξεχωριστή νότα στην περιφορά του επιτάφιου ήταν το πέρασμα εμπρός από το σπίτι του αιμνήστου Λεωνίδα Νικολόπουλου. Φαναράκια στους τοίχους, κεριά σε απίθανα σημεία, ένας σταυρός σχηματισμένος από πολλά κεριά, έδιναν ένα φαντασμαγορικό τόνο και κάθε χρόνο όλο και κάτι διαφορετικό θα πρόσθετε ο κ Λεωνίδας.

Για την προσωπικότητα και

το βίο του η στήλη δε φτάνει για να τα παρουσιάσει. Νομίζω όμως ότι πρέπει κανείς να ασχοληθεί με τον Α. Νικολόπουλο, αυτή την εμβληματική μορφή, που ήταν ένας γνήσιος μπον βιβέρ και είχε μια ζωή πολυτάραχη.

Από τρίχα κατάφερε να σωθεί το Γυμνάσιο και το Λύκειο στον τόπο μας και να μην καταρτηθούν από την εφαρμογή του Καλλικράτη και στην παιδεία. Όπως μάθαμε, μάς έσωσε ο Λογκανικός, μιας και οι μαθητές από εκεί έπρεπε να διανύουν απόσταση πάνω από 30 χιλ.

Δυστυχώς, αν συνεχιστεί να λιγοστεύουν οι μαθητές, το σχολείο θα κλείσει και καλό θα είναι όλοι - μαθητές, γονείς και διδάσκοντες - να δουν τι μπορούν να κάνουν, γιατί στην Ελλάδα του Μνημονίου σχολείο με 25-30 μαθητές και 15 διδάσκοντες δεν έχει μέλλον.

Η στήλη αυτή, όπως γνωρίζετε, λέγεται Καστανιώτικα

και υπογράφεται από τον Καστανιώτη Όπως όμως, έχετε διαπιστώσει κατά διαστήματα δημοτέθηκαν στην εφημερίδα μας θαυμάσια ποιήματα γύρω από το χωριό με την υπογραφή Καστανιώτης. Αυτά τα ποιήματα είναι του αιμνήστου Γιάννη Κορζή, που δεν το ήξερα ότι υπογράφει σαν Καστανιώτης.

Εκεί στο ίδρυμα Μπακή έχουν στα πλάνα τους να κάνουν κάποια εκδήλωση για τον Κορζή. Να διαβαστούν τα ποιήματά του, που υμνούν με γλαφυρότητα τις ομορφιές του τόπου μας και τους καημούς των απλών ανθρώπων του χωριού μας. Οι οικογένειά του, η κ. Γεωργία και τα παιδιά του, νομίζω ότι θα βοηθήσουν για να γίνει αυτή η τιμητική βραδιά για τον Γιάννη Κορζή. Δεν έχουμε εξάλλου και τόσοσους ποιητές και λογοτέχνες για να επιδείξουμε.

Γεια σας πατριώτες
Ο Καστανιώτης
gld@otenet.gr

Αντάμωμα στην Πλάκα

Ο χορός και η κοπή της πίτας του Συλλόγου μας «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ», στις 13/02/2011, αντάμωσε όλους σχεδόν τους Καστανιώτες στην ταβέρνα «του Καλοκαιρινού» στην Πλάκα των Αθηνών. Ο δάσκαλος και μέλη της χορευτικής Ομάδας και συμπατριώτες μας από το Καστόρειο, παρά την απόσταση, παραβρέθηκαν στο χορό του Συλλόγου, που για μια ακόμη χρονιά είχε μεγάλη επιτυχία. Το μουσικό σχήμα από τη Σπάρτη μάς συντρόφευσε με ποιοτική καλή μου-

σική και σε συνδυασμό με το καλό φαγητό και το πλούσιο κρασί, μας έφεραν στο κέφι για χορό και διασκέδαση μέχρι αργά. Η Χορευτική Ομάδα καθοδηγούμενη από τον δάσκαλο Γεώργιο Καλομοίρη άνοιξε το χορό χορεύοντας ωραίους παραδοσιακούς χορούς. Στην επιτυχία του χορού μας συνετέλεσαν οι χορηγοί και δωροθέτες, που ήταν ο Γιάννης Μερκεούλιας, ο Θάνος Τζωρτζάκης, ο Ηλίας Γρηγοράκης, το Τυπογραφείο «ΜΠΟΥΖΑΛΑΣ» που τυπώνει τον ΠΟΛΥΔΕΥΚΗ,

η Λίτσα Ρουμेलιώτη, η Έλλη Απέργη, ο Παναγιώτης Δημητριάδης, το Κατάστημα Νακασιάν Fours, ο Νικόλαος Γάσπαρης -Κατάστημα Δερμάτων Ειδών, το Ζαχαροπλαστείο «ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟΝ», καθώς και ο Γεώργιος Λιακόπουλος και η Κατερίνα Αγγελοπούλου, που βοήθησαν στη διοργάνωσή του. Ελπίζουμε στην ίδια και ακόμη μεγαλύτερη επιτυχία του χρόνου στο νέο αντάμωμα, που όλοι μαζί οι Καστανιώτες θα πραγματοποιήσουμε.

ΕΛ.ΒΛ.

Ευχάριστη ανάμνηση πλέον η Χριστουγεννιάτικη γιορτή του Νηπιαγωγείου και Δημοτικού Σχολείου στις 22/03/2010. Γλυκές παιδικές φωνές και λιλιπούτιες φιγούρες μέσα από τα Χριστουγεννιάτικα σκετσάκια, ποιήματα και τραγούδια γιόμισαν την αίθουσα του Δημοτικού Σχολείου και αγαλλίασαν τις ψυχές αυτών που παρακολουθούσαν. Μια ευχάριστη γιορτή στην οποία παρέστησαν ο ιερέας Δημήτριος Μήτρης, ο Πρόεδρος Γονέων και κηδεμόνων του Δημοτικού Σχολείου Αθανάσιος Φασουλόπουλος, ο Αντιδήμαρχος μέχρι τα Χριστούγεννα 2010 κ. Ιωάννης Μακρυγιάννης και οι γονείς των παιδιών. Ο Διευθυντής του Δημοτικού Σχολείου απηύθυνε χαιρετισμό και με την ευκαιρία της λήξης της Δημαρχιακής θητείας ευχαρίστησε τον αντιδήμαρχο κ. Μακρυγιάννη για την καλή συνεργασία, που είχαν με τον Δήμο.

ΕΒ

Δυναμικό «παρόν» των Λακωνικών προϊόντων στο Μετρό στην Πλατεία Συντάγματος στην Αθήνα.

Με μεγάλη επιτυχία πραγματοποιήθηκε για άλλη μια φορά η 4^η Έκθεση Λακωνικών προϊόντων στον εκθεσιακό χώρο του Μετρό στο Σύνταγμα, στο διάστημα από 9 μέχρι και 13 Μαρτίου 2011. Οι επισκέπτες της έκθεσης είχαν την ευκαιρία να δοκιμάσουν και να προμηθευτούν τα εκλεκτά λακωνικά προϊόντα, όπως το εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο, ελιές, κρασί, μέλι, ζυμαρικά και γλυκίσματα, φαξιμάδια, λουκάνικα και σύγκλινο, καπνιστή πέστροφα, οξύρυγχο και σολομό, και πολλά άλλα που παράγει ο ευλογημένος τόπος μας. Στην έκθεση, αν και η παρουσία εκθετών από την περιοχή μας ήταν μειωμένη σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια, εξέθεσαν τα προϊόντα τους οι παραγωγοί μας Μελισσοκόμοι Δημήτρης Καφεντζής από την Αγόριανη και ο Β. Λιναρδάκης από τη Βορδόνια με μέλι και παράγωγά του και ο Γιάννης Γεροντίδης με καπνιστό σολομό, πέστροφα και οξύρυγχο από τον Άγιο Μάμα Καστορείου.

ΕΒ

Οι δράσεις του τριμήνου

Πραγματοποιήθηκε ο ετήσιος χορός του Πολυδεύκη, στις 13 Φεβρουαρίου 2011, με μεγάλη συμμετοχή συμπατριωτών μας. (ανταπόκριση στην ίδια σελίδα).

Η Ομάδα Ελληνικού Παραδοσιακού Χορού Καστορείου, την Κυριακή 26 Δεκεμβρίου 2010 έκανε εκδήλωση με ζωντανή μουσική (Διαβάστε το σχετικό άρθρο).

Ο Πολυδεύκης συμμετείχε στη διοργάνωση και στις εκδηλώσεις για τη Μουτζουροδευτέρα στο Καστόρι. Ρεπορτάζ και φωτογραφίες θα βρείτε στη σελίδα 32.

Ο Πολυδεύκης συμμετείχε στις προσπάθειες για την παραμονή του Λυκείου Καστορείου. Εκτεταμένο αφιέρωμα στα σχολεία του Καστορείου γίνεται σ' αυτό το τεύχος.

Ολοκληρώθηκε η προμήθεια δέκα στολών, πέντε γυναικείες και πέντε ανδρικές, για την Ομάδα Ελληνικού Παραδοσιακού Χορού Καστορείου.

Ο ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΤΡΙΜΗΝΟ
Για το επόμενο τρίμηνο ετοιμάζομαστε για:

Να συνεχίσουμε τις εργασίες για τον καθαρισμό του μονοπατιού, που οδηγεί στο Κάστρο

του Καστριού.

Ολοκληρώνονται οι εργασίες και ο Πολυδεύκης προχωρά στην πρώτη του δράση με την έκδοση βιβλίου με τα απομνημονεύματα του Δ. Δημητράκη, βουλευτή Λακωνίας στα τέλη του δέκατου ένατου αιώνα. Έχει γίνει παραγγελία και θα ολοκληρωθεί η κατασκευή τσαρουχιών για τους τσολιάδες της Ομάδας Ελληνικού Παραδοσιακού Χορού.

Αναζητούμε χώρο για την ασφαλή τοποθέτηση των παραδοσιακών στολών.

*«Απλώνουμε τα κέρια στον ήλιο-στον ήλιο
και τραγουδάμε και
τραγουδάμε.*

*Το φως κελαηδάει, άιντε
κελαηδάει*

*στις φλέβες του χόρτου και
της πέτρας.*

*Άξιζε να υπάρξουμε για να
συναντηθούμε.*

Κάθε που έρχεται μια νέα εποχή του χρόνου, λέω: Τούτη είναι η καλύτερη, η ομορφότερη. Μα τον πλούτο αυτό της Άνοιξης, στις πλαγιές του Ταΰγετου, στους κήπους, τον κάμπο και το ποτάμι, τίποτα δεν τον φτάνει. Αφήνω τις εικόνες να συνοδεύσουν τους στίχους του Γιάννη Ρίτσου από την Εαρινή Συμφωνία.

*«Ανοίχτε τα παράθυρα να μπει το σύμπαν
ανθισμένο μ' όλες τις παπαρούνες
του αίματός μας»*

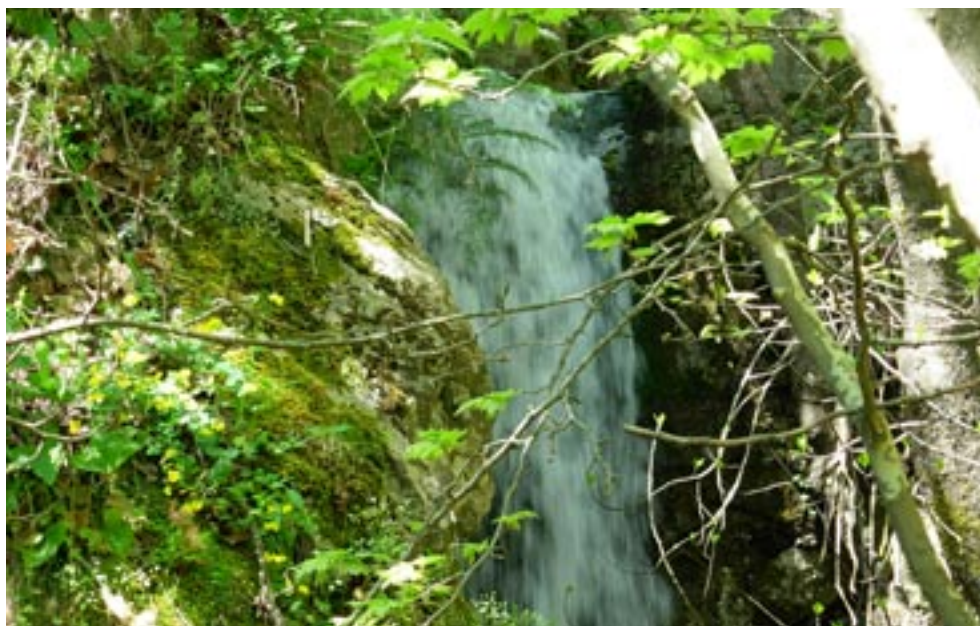
*«Απλώνουμε τα χέρια στον ήλιο-στον ήλιο
και τραγουδάμε και τραγουδάμε.
Το φως κελαηδάει, άιντε κελαηδάει
στις φλέβες του χόρτου και της πέτρας.
Άξιζε να υπάρξουμε για να συναντηθούμε.*

*Αγαπούμε τη γη, τους ανθρώπους και τα
ζώα.*

*Τα ερπετά, τον ουρανό και τα έντομα.
Είμαστε, είμαστε κι εμείς όλα μαζί.*

Εικόνες από το κυριό μας

Καστόρι μια εαρινή συμφωνία

Μαζί κι ο ουρανός και η γη.

*Απλώνουμε τα χέρια στον
ήλιο-στον ήλιο
και τραγουδάμε και τραγουδά-
με.*

*Ο ήλιος με φωνάζει, ο ήλιος με
φωνάζει.*

Χαρά, χαρά. Δεν μας νοιάζει

ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ

τι θ' αφήσει

*το φιλί μας μες στο χρόνο και
στο τραγούδι»*

**Γιάννης Ρίτσος, Εαρινή Συμφω-
νία**

Φωτογραφίες:

Γιάννης Αρφάνης,

Γ.Λαγανάς (Καστανιώτης),

Ελένη Βλαχογιάννη

Μικρές ιστορίες από τη ζωή και τη δράση των ανθρώπων των χωριών μας

Τό πανηγύρι του Άγιο-Μάμα ήταν σωστό «πανηγύρι». Κατέφθαναν από τὰ πιό ἀπίθανα μέρη οἱ πιό περιέργοι ἄνθρωποι...

Ευαγγέλου Ανδριανού

Μεγάλο μέρος τοῦ πανηγυριοῦ ἦταν ἀφιερωμένο στοῦ ζωεμπόριο. Ἔφερναν γιά πούλημα καί ἀνταλλαγή (τράμπα), πολλά ζῶα. Ὀλόκληρη ἡ ἔκταση ἀπό τοῦ «Ψηλοῦ το Γιοφύρι» μέχρι τὸ δασάκι τῶν πεύκων πάνω ἀπὸ τὸ δρόμο γέμιζε ἀπὸ ζῶα. Τὰ περισσότερα εἶχαν πάνω τους τὴν τζίφα, τὸ βλαστάρι καί τὰ φύλλα τοῦ ἀραποσιτιοῦ. Τὴν τζίφα τὴν ἔβαζαν στὰ ζῶα ὡς σημάδι ὅτι ἦταν γιά πούλημα ἢ ἀνταλλαγή. Γιά εἰρωνία ἔλεγαν γιά κάποιον πού βιαζόταν νὰ παντρευτῆ ὅτι «ἔβαλε τζίφα» ὑπονοώντας ὅτι εἶναι διαθέσιμος. Γιά τὸν ἴδιον ἔλεγαν ἐπίσης ὅτι «ἔβαλε ψωμί στοῦ σακκούλι καί πάει γιά γυναίκα στὸν Κουρεμμένο»,

ἓνα ἀκατοίκητο ὕψωμα ὅπου φυσικά δὲν ὑπῆρχαν γυναῖκες.

Οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ἐπαγγελματίες πού ἔρχονταν γιά δουλειές στοῦ πανηγύρι ἦταν ξένοι. Ἀπὸ τοὺς ξένους οἱ γύφτοι ἦταν κυρίως ζωέμποροι. Γύριζαν στὴ ζωοπανήγυρη καί φώναζαν «τράμπες, χαίρια, προκοπές». Ἦταν ἀφθαστοι στοῦ ἐμπόριο τῶν ζῶων. Μιά φορά ἓνας ἀπὸ ἓνα μακρινὸ χωριό, πῆγε στοῦ πανηγύρι νὰ πουλήσῃ τὸ γέρικο γαῖδαρό του καί νὰ ἀγοράσῃ ἓνα νεώτερο. Οἱ γύφτοι ἀγόρασαν τὸ γαῖδαρο, τὸν ξύστρισαν, τὸν γυάλισαν, τὸν στόλισαν μὲ χαῖμαλιά καί καινούργια χάμουρα καί τὸν πούλησαν πολὺ

ἀκριβώτερα στὸν ἴδιον ὁ ὁποῖος κατάλαβε ὅτι εἶχε ἀγοράσει τὸ δικό του γαῖδαρο μόνο ὅταν, γυρίζοντας στοῦ χωριό του, τὸν εἶδε νὰ πηγαίνει μόνος του στοῦ παχνί.

Ἄλλοι γύφτοι ἦταν μουσικοὶ πού ἔπαιζαν νταούλια καί πίπιζες, μικρά κοντὰ πνευστὰ μὲ μεγάλο ἄνοιγμα στοῦ κάτω μέρος (ἓνας ἀπ' αὐτοὺς πότιζε κρασί καί τὴν πίπιζά του). Οἱ γυναῖκες τους εἶχαν ἐγκατασταθῆ σὲ σκοτεινὲς σκηνές, «ἔλεγαν τὴ μοίρα» καί ἔδιναν τίς πιό ἀπίθανες «συμβουλές» (πῶς θὰ κἀνῃ ἀγόρια τὸ ἀντρόγυνο, ποῦ εἶχε πολλὰ κορίτσια καί ἄλλες παρόμοιες) καί τὰ πιτσιρίκια τους ἔτρεχαν ὅπου ἔκλεινε συμφωνία γιά ζῶα, φώναζαν «καλορίζικο,

δῶσε καί τὸ μπαξίσι» καί ἔπαιρναν τὸ χαρτζιλίκι τους.

Τὸ πανηγύρι τοῦ Ἁγιο-Μάμα ἄφηνε ἓνα σημαντικό ἔσοδο στὴν Κοινότητα ἀπὸ αὐτὰ πού εἰσέπραττε ἀπὸ τὸ δικαίωμα χρήσεως τῶν κοινοτικῶν χώρων ἀπὸ τοὺς ἐπαγγελματίες. Ἡ ἀναβίωση τοῦ πανηγυριοῦ πού ἐπιχειρεῖται σήμερα θὰ προσέλκυση τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ξένων γιά τὸ χωριό μας καί θὰ φέρῃ καί ἓνα ἀξιόλογο ἔσοδο γιά τὸ χωριό, ἀλλὰ καί γιά τοὺς ἐπαγγελματίες μας. Πρέπει νὰ στηριχθῆ ἀπὸ ὅλους μας ἢ προσπάθεια αὐτῆ.

* Ὁ Ευάγγελος Ανδριανός εἶναι ἐπίτιμος Ἀρεοπαγίτης. Κατοικεῖ στο Καστόρι - Καστανιά

Προς τους νεοεκλεγέντες πατριώτες μας στην τοπική αυτοδιοίκηση:

Αγαπητοί πατριώτες της συμπολίτευσης και της αντιπολίτευσης, μέσα από τις στήλες της εφημερίδας μας, κατά καιρούς έχουν αναδει-

χθεί μια σειρά από προβλήματα του τόπου μας που χρονίζει η λύση τους. Η ανάπτυξη του τόπου μας, οι υποδομές, η διαχείριση των απορριμμάτων, η ανάδειξη με ήπιους τρόπους του χωριού μας, έχουν αναλυθεί και επιση-

μανθεί μέσα από τις στήλες του «Πολυδεύκη». Από εσάς περιμένουμε τις πρωτοβουλίες που θα πάρετε για το καλό του τόπου μας.

Μετά τιμής
Ο Καστανιώτης
gld@otenet.gr

Επιτροπή Διαβούλευσης του Δήμου Σπάρτης

Σύμφωνα με το άρθρο 76, 282 παρ.16 Ν.3852/2010 (ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ), σε κάθε Δήμο πρέπει να συγκροτείται Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης. Σύμφωνα με το νόμο έχει σκοπό να:

«2. α) Γνωμοδοτεί στο Δημοτικό Συμβούλιο σχετικά με τα αναπτυξιακά προγράμματα και τα προγράμματα δράσης του Δήμου, το επιχειρησιακό πρόγραμμα και το τεχνικό πρόγραμμα του Δήμου.

β) Γνωμοδοτεί για θέματα γενικότερου τοπικού ενδιαφέροντος, που παραπέμπονται σε αυτή από το Δημοτικό Συμβούλιο ή τον Δήμαρχο.

γ) Εξετάζει τα τοπικά προβλήματα και τις αναπτυξιακές δυνατότητες του Δήμου και διατυπώνει γνώμη για την επίλυση των προβλημάτων και την αξιοποίηση των δυνατοτήτων αυτών.

δ) Δύναται να διατυπώνει παρατηρήσεις επί του περιεχομένου των κανονιστικού χαρακτήρα αποφάσεων, οι οποίες εκδίδονται σύμφωνα με το άρθρο 79 του Κ.Δ.Κ..

Η διατύπωση γνώμης από τη Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης δεν αποκλείει την παράλληλη ηλεκτρονική διαβούλευση με τους πολίτες, μέσω διαδικτύου. Οι προτάσεις της ηλεκτρονικής διαβούλευσης συγκεντρώνονται και συστηματοποιούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Δήμου και παρουσιάζονται από τον Πρόεδρο της Δημοτικής Επιτροπής Διαβούλευσης κατά την αντίστοιχη συνεδρίασή

της.

3. Η Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης συνεδριάζει δημόσια, μετά από πρόσκληση του Προέδρου της, υποχρεωτικά μια φορά το χρόνο, πριν από τη σύνταξη των προσχεδίων του προϋπολογισμού και του ετήσιου προγράμματος δράσης και τουλάχιστον μία φορά κάθε τρεις (3) μήνες για άλλα θέματα, που εισάγονται προς συζήτηση. Η πρόσκληση κοινοποιείται στα μέλη με κάθε πρόσφορο μέσο επτά (7) εργάσιμες ημέρες πριν τη συνεδρίαση και περιλαμβάνει την ημερήσια διάταξη, τον τόπο, την ημερομηνία και την ώρα της συνεδρίασης και συνοδεύεται από εισήγηση επί των υπό συζήτηση θεμάτων. Σε περίπτωση έλλειψης απαρτίας, η συνεδρίαση επαναλαμβάνεται την αμέσως επόμενη εργάσιμη ημέρα, οπότε θεωρείται σε κάθε περίπτωση ότι υφίσταται απαρτία. Η γραμματειακή υποστήριξη της Δημοτικής Επιτροπής Διαβούλευσης γίνεται από τις Υπηρεσίες του Δήμου και τηρούνται πρακτικά. Η Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης διατυπώνει τη γνώμη της μετά από σχετική συζήτηση. Στην εισήγησή της αναγράφονται όλες οι γνώμες που διατυπώνονται.

4. Το Δημοτικό Συμβούλιο μπορεί να ψηφίζει σχετικό κανονισμό διαβούλευσης, ο οποίος ρυθμίζει όλα τα θέματα σχετικά με τις διαδικασίες διαβούλευσης, τη συμμετοχή φορέων και πολιτών σε αυτή,

καθώς και την παρουσίαση των πορισμάτων της διαβούλευσης στο αρμόδιο όργανο του Δήμου.»

Με την Απόφαση 68/28-2-2011, μετά από ανοιχτή πρόσκληση προς τους φορείς της περιοχής και τους πολίτες, το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Σπάρτης συγκρότησε την Επιτροπή, με Πρόεδρο το Δήμαρχο κ. Αργειάκο. Από το Διαμέρισμα Πελλάνας συμμετέχουν ο Εμποροεπαγγελματικός Σύλλογος Καστορείου, ο Σύλλογος Φίλων Ταυγέτου «Λουσίνα» και ο Εξωραϊστικός – Πολιτιστικός Σύλλογος Αγόριανης. Η πρώτη συνεδρίαση είχε ανακοινωθεί για την 29 Φεβρουαρίου 2011. Η επόμενη προγραμματίζεται για τις 12 Απριλίου 2011.

Ο Καλλικράτης έχει πολλούς επικριτές. Η δοκιμή θα μας πείσει. Όμως η προσπάθεια που γίνεται για μια πιο συμμετοχική δημοκρατία είναι προφανής, όπως είναι προφανής και η αντιπολίτευση, που παίζεται από όλες τις κατευθύνσεις. Στο χέρι μας είναι να αναδείξουμε την Επιτροπή σε ένα δυνατό διεκδικητικό όργανο και όχι φερέφωνο είτε της εκάστοτε εξουσίας, είτε της στείρας αντιπολίτευσης. Πιστεύουμε ότι η εκπροσώπηση της περιοχής μας είναι δυναμική, θα μπορούσε να ήταν και μαζικότερη και ότι η φωνή μας θα είναι δυνατή. Ο « Πολυδεύκης» θα συμμετέχει ενεργά στη δημόσια διαβούλευση με προτάσεις .

ΕΛ

ΚΕΝΤΡΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΣΤΟΡΕΙΟΥ

Με έκδηλη την ανησυχία σχετικά με το μέλλον του Κέντρου Υγείας Καστορείου, ο Εμποροεπαγγελματικός Σύλλογος, κάλεσε στις 6 Απριλίου 2011, στο πολιτιστικό Κέντρο Παναγιώτα Μπακή, σε ενημερωτική συζήτηση σχετικά με τον επικείμενο σχεδιασμό του Υγειονομικού Χάρτη της χώρας, τις πιθανές ανακατατάξεις στην Πρωτοβάθμια περίθαλψη και τις πιθανές επιπτώσεις στη λειτουργία του Κέντρου Υγείας Καστορείου. Υπήρξε μεγάλη ανταπόκριση από τον κόσμο και η συζήτηση που έγινε ήταν χρήσιμη και εποικοδομητική. Οι παριστάμενοι συμφώνησαν στη σύσταση και συγκρότηση Επιτροπής από τους φορείς και τους δημοτικούς συμβούλους της περιοχής. Προγραμματίσθηκε συνάντηση με τον Πρόεδρο του Νοσοκομείου Σπάρτης και τον αρμόδιο για θέματα υγείας της Περιφέρειας, για να ζητήσουν την παραμονή του Ιατροείου και την αναβάθμισή του σε αυτοτελή οργανισμό.

Θ. Δημητρακόπουλος

Με τους ξεμπεμένους μας

Δράσεις του "Θεόκλητου"

Ο Σύλλογος "Ο Θεόκλητος" των πατριωτών μας στον Καναδά, δημιουργήθηκε εδώ και πολλά χρόνια, στο Μόντρεαλ του Καναδά, από τους πρώτους μετανάστες μας εκεί. Επί πολλά χρόνια Πρόεδρος του Συλλόγου διετέλεσε ο Νίκος Ιωάννου Ρουμελιώτης. Δείτε μια φωτογραφική αναδρομή από το αρχείο του Γιάννη Αρφάνη.

Εικόνες απ' τη Μελβούρνη

Αξέχαστες στιγμές πέρασαν τα μέλη και οι φίλοι του Συλλόγου Καστοριτών Μελβούρνης σε τετραήμερη εκδρομή, που οργάνωσε ο Σύλλογος σε μια θαυμάσια παραθαλάσσια περιοχή από τις 18 έως 21 Φεβρουαρίου, από όπου και οι φωτογραφίες που σας στέλνω εσώκλειστα.

Με εκτίμηση
Ευθύμιος (Μάκης) Γυλοπίδης
Πρόεδρος του Συλλόγου

Γράμμα από την Αμερική

Μαρτίου 1η 2011

Χαιρετώ τη Συντακτική Επιτροπή και όλους τους πατριώτες και εύχομαι σε όλους εσάς το Νέον Έτος να είναι γεμάτο με καλή υγεία και χαρά. Και να είναι καλό και επιδοφόρο για τα αγαπημένα μας χωριά εκεί και για ολόκληρη την πατρίδα μας, την Ελλάδα. Σας παρακαλώ σε κάποια ευκαιρία σας να γράψετε και για το δικό μου το χωριό, τα Λερβείκα. Δεν ξέρω εάν έχει κατοίκους εκεί ή έχει μείνει έρημο.

Σας στέλνω τη συνδρομή μου για το 2011.

Με αγάπη

Δήμητρα Σ. Αθανασοπούλου -

Λιαπέρδοο

Ευχαριστώ

Δράσεις - Ειδήσεις - Πληροφορίες

Επιτυχής ήταν ο χορός της Χορευτικής ομάδας του «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗ» στις 26/12/2010 και ευκαιρία για Χριστουγεννιάτικη διασκέδαση των Καστανιωτών. Για την πραγματοποίηση του χορού, ο Φάνης Σπαράγγης διέθεσε δωρεάν την αίθουσα του παλιού του εργοστασίου και ο Γεώργιος Παρασκευόπουλος υλικά και τρόφιμα. Ο Παναγιώτης Δημητρίου, ο Κώστας Λαμπής, και ο Δήμος Πελλάνας διέθεσαν, τραπέζια και καρέκλες. Βοήθησαν ο Βασίλης Λαγανάς, ο Νίκος Λαγανάς, η Ελένη Παρασκευοπούλου και οι γονείς των παιδιών του χορευτικού. Ενεργή συμμετοχή στη διοργάνωση του χορού είχαν όλα τα μέλη της Χορευτικής Ομάδας, κυρίως όμως, δούλεψαν ο Δάσκαλος χορού Γεώργιος Καλομοίρης και τα παιδιά. Τα χρήματα που απέμειναν μετά την εξόφληση των εξόδων ο δάσκαλος και τα παιδιά αποφάσισαν να διατεθούν για την αγορά παραδοσιακών στολών.

Ο Ντίνος Αλεξάκος του Δημητρίου διέθεσε το ποσό των 1.000 €, για την επιδιόρθωση της σκεπής του Ι. Ν. της Αγίας Τριάδας στο Παρδάλι, στη μνήμη του αδελφού του Θεόδωρου Δημ. Αλεξάκου, που πέθανε στις 06/01/2011, σε ηλικία 95 ετών.

Οι γυναίκες, που συμμετείχαν στη γιορτή της Μπουκουβάλας με πώληση εντόπιων γεύσεων (μαρμελάδες, ξερά σύκα, καρύδια κ.λ.π) διέθεσαν τα χρήματα που εισέπραξαν για την αγορά παραδοσιακών στολών για τη Χορευτική Ομάδα Καστορείου.

Για την έκδοση των ημερολογίων μας, που είναι πηγή εσόδων μας, εργάσθηκαν και πρόσφεραν οι: Γεώργιος Λιακόπουλος, Αγγελική και Ελένη Μάριου Τζωρτζάκη, Αγγελική Θάνου Τζωρτζάκη, Αναστασία Θ. Τζωρτζάκη και η Γαρυφαλλιά Ρουμेलιώτη - Παπαδημητράκη. Στην πώληση βοήθησαν οι: Γεώργιος Παρασκευόπουλος, Νίκος Λαγανάς, Κώστας Λαμπής και Παναγιώτης Λαμπράκης.

Συμπολίτες μας, που δεν επιθυμούν την ανακοίνωση των ονομάτων τους, δύο φορές κατά τη διάρκεια του χειμώνα αγόρασαν πετρέλαιο για τη λειτουργία του καλοριφέρ στο Ιατρείο Καστορείου. Η γραφειοκρατία του Δημοσίου σε όλο της το μεγαλείο, ένεκα της οποίας καθυστερείται η πληρωμή των πρατηριούχων πετρελαίου, με αποτέλεσμα να αρνούνται τη συναλλαγή τους με το Δημόσιο. Η Αθλητική Ένωση Καστο-

ρείου - Πελλάνας, μάς κάνει υπερήφανους, αφού προχωρεί ανίκητη και πρώτη στην Β΄ Ερασιτεχνική Κατηγορία στο Νομό Λακωνίας. Ένα παιχνίδι ακόμη και περνά στην Α΄ Κατηγορία. Είμαστε δίπλα στην Ομάδα και ευχόμαστε τα καλύτερα και πάντα νίκες.

Η δύσκολη οικονομική κατάσταση της χώρας μας, οι περικοπές, το ΔΝΤ και η απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου της Σπάρτης να μη χρηματοδοτήσει τις αποκρίτικες εκδηλώσεις σε όλο τον Δήμο, δεν εμπόδισαν τους Καστανιώτες αλλά και τους κατοίκους των άλλων χωριών της Δημοτικής Ενότητας Πελλάνας να μην Αποκρέψουν, όπως η παράδοση έχει ορίσει για τα μέρη μας. «Η φτώχεια θέλει καλοπέραση» και εκ των ενόντων Σύλλογοι και Τοπικοί φορείς ανέλαβαν την οργάνωση εκδηλώσεων σε όλα τα χωριά μας από τη Βορδόνια μέχρι και τον Λογκανίκο. Έτσι για να πάρουμε μια ανάσα από τα προβλήματα της καθημερινότητας και με αυτόν τον τρόπο να εξαγινισθούμε μπαίνοντας στην περίοδο της Σαρακοστής.

Στο Καστόρειο, με γνώμονα την περσινή συνεργασία των Τοπικών Φορέων, συγκροτή-

θηκε οργανωτική Καρναβαλική Επιτροπή με συμμετοχή του Εμποροεπαγγελματικού Συλλόγου Καστορείου, του Συλλόγου «Φίλοι του Βουνού Λουσίνα», του Πολιτιστικού Συλλόγου Καστορείου «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ» και του Τοπικού Συμβουλίου και ανέλαβε την πραγματοποίηση του Καρναβαλιού την Μουτζοροδευτέρα. Τη δαπάνη όλης της εκδήλωσης ανέλαβαν εξ ολοκλήρου οι τρεις Σύλλογοι, οι οποίοι ενισχύθηκαν οικονομικά και από ιδιώτες. Η Δημοτική Αρχή διέθεσε την ηχητική εγκατάσταση και μεσολάβησε για την τηλεοπτική κάλυψη του Καρναβαλιού από το ΕΛΛΑΔΑ TV.

Ένα χαρακτηριστικό γνώρισμα των κατοίκων του Καστορείου είναι η ανιδιοτελής συνδρομή τους στα κοινά, είτε προσφέροντας οικονομικά, είτε με προσφορά εργασίας, θέμα για το οποίο επανειλημμένα έχουμε γράψει. Τακτική της εφημερίδας μας είναι η προβολή όλων των βοηθούτων και με όποιο τρόπο στα κοινά του χωριού μας. Πάντα όμως διατρέχουμε τον κίνδυνο να παραλείψουμε κάποιους, επειδή δεν έχουμε πληροφορίες.

ΕΒ.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΥΛΛΟΓΩΝ

Το Σάββατο στις 05 Φεβρουαρίου 2011 ο Σύλλογος Φίλων του Βουνού «ΛΟΥΣΙΝΑ» έκοψε την πίτα του στο Πολιτιστικό Κέντρο Παναγιώτας Μπακή. Τους ευχόμαστε μια καλή και δημιουργική χρονιά.

Να τσικνίσουν την Τσικνοπέμπτη, όλοι μαζί οι Καστανιώτες στην Πλατεία του Καστορείου, ήταν το από κοινού κάλεσμα του Εμποροεπαγγελματικού Συλλόγου και του Συλλόγου Φίλων του Βουνού «ΛΟΥΣΙΝΑ», αλλά ο βροχερός καιρός δεν τους το επέτρεψε. Καστανιώτες όντες δεν πτοήθηκαν με τα καμώματα του καιρού, έτσι το γλέντι το πραγματοποίησαν οι δύο Σύλλογοι με επιτυχία το Σάββατο το βράδυ στις 26/02/2011.

Στις 19/02/2011 ο Σύλλογος των Κυνηγών Βορείων Δήμων διοργάνωσε συνάντηση των κυνηγών, με ανοιχτή πρόσκληση σε όλους τους συμπολίτες μας, στην πλατεία του Καστορείου, έξω από το γραφείο του Συλλόγου. Οι ψπές τσίχλες, τα σουβλάκια και το άφθονο κρασί που προσφέρθηκαν άναψαν το κέφι και δεν άργησε ο χορός και το τραγούδι που παισίσωσαν την όμορφη αυτή εκδήλωση.

Στις 20/02/2011 ο Σύλλογος Φίλων Ταϊγέτου «ΛΟΥΣΙΝΑ» μαζί με τον αντίστοιχο Σύλλογο της Καλαμάτας και υπό την αιγίδα του Ραδιοηλεκτρονικού Σταθμού ΣΚΑΪ πραγματοποίησαν δενδροφύτευση στις καμένες πλαγιές της Μπόροβα στον Ταϊγέτο.

ΕΒ

Τι κρίμα! Μια αρχαία ελιά δεν υπάρχει πια.

Το δένδρο, χειροτέχνημα του χρόνου, δεν υπάρχει για να χαιρετίζει πρωί και βράδυ τους λίγους εναπομείναντες ντόπιους και ξένους περαστικούς.

Η γιομάτη ρόζους ελιά, με φλοιό σκουροφλισμένο από τον ήλιο, έφυγε για πάντα.

Μια ελιά, που τις δύσκολες μέρες της σκλαβιάς έκανε τα λιόφυλλά της πιο πυκνά για να σκεπάσει το φοβισμένο, κυνηγημένο λαό, δεν υπάρχει πια.

Αυτό όμως, που δεν κατόρθωσε ο χρόνος και ο Ιμπραήμ, το έκανε σε λίγες ώρες η τεχνολογία.

Έρχονται άλλοι καιροί, άλλοι άνθρωποι, που δεν χάιδεψαν ποτέ λιόδεντρο με αγάπη.

Μέσα από το βασανισμένο κορμό της δεν θα ξεπροβάλλει πλέον η ιστορία

του χωριού φορτωμένη με ανθρώπινες φωνές του παρελθόντος.

Ξωμάχοι κι ελιές με τις ίδιες πληγές στη ζωή από το χρόνο στο κορμί και στον κορμό, τον κατάμαυρο από τη βροχή, το χαλάζι και από του Μπράϊημ το πέρασμα το φοβερό δεν υπάρχουν πια, η τελευταία θύμηση χάθηκε για πάντα.

Το λάδι της έθρεψε τα μυαλά και τα όνειρα, άναψε τα καντήλια των εκκλησιών και τα καντήλια των νεκρών προγόνων μας.

Τι άλλο λοιπόν να πούμε και πώς να την αποχαιρετήσουμε από να της αφιερώσουμε το υπέροχο εκείνο ποίημα του Λορέντζου Μαβίλη, που στα τόσο στενά και περιορισμένα όρια του είδους, έκλεισε στους δεκατέσσερις στίχους του όλη τη μελαγχολία του αναπτόρετπου τέλους μαζί με το

θλιβερό μεγαλείο της εγκατέρησης, όπως σοφά επισημαίνει η Τατιάνα Σταύρου στο Βιβλίο της για την Ελιά.

*Στην κουφάλα σου εφώλιασε μελίσι,
γέριχη ελιά, που γέρνεις με τη λίγη
πρασινάδα που ακόμα σε τυλίγει
σα νάθελε να σε νεκροστολίσει.
Και το κάθε πουλάκι στο μεθύσι
της αγάπης τιβίζοντας ανοίγει στο
κλαρί σου ερωτιάτικο κυνήγι, στο
κλαρί σου που δε θα ξανανθίσει.
Ω, πόσο στη θανάθ θα σε γλυκάνουν,
με τη μαγευτική φωνή που κάνουν,
ολοζώντανης νιότης ομορφάδες,
που σα θύμησες μέσα σου πληθαίνου-
νουν.*

*Ω, να μπορούσαν έτσι να πεθαίνουν
κι άλλες ψυχές της ψυχής σου αδερ-
φάδες.*

Γ. Αρφάνης

Η ιστορία της εκπαίδευσης στον τόπο μας

Η εκπαίδευση στο Νομό Λακωνίας

Η Λακωνία, η φτωχότερη ίσως περιοχή της Ελλάδος, κατά το 19^ο αιώνα, σύμφωνα με τον Κων/νο Τσουκαλά (Εξάρτηση και αναπαραγωγή, ο κοινωνικός ρόλος των εκπαιδευτικών μηχανισμών στην Ελλάδα (1830-1922) Αθήνα, Θεμέλιο, ε' έκδοση σς.425-427), παρουσιάζει όχι μόνο το μεγαλύτερο ποσοστό φοίτησης όλης της χώρας, αλλά και τους υψηλότερους ρυθμούς αύξησης των ποσοστών φοίτησης σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο. Ταυτόχρονα, η Λακωνία, χαρακτηρίζεται από την πλήρη κυριαρχία της μικρής ιδιοκτησίας, τις κατεχοχίν εστίες μόνιμων μεταναστευτικών ρευμάτων, παρόλο που δεν υπήρξε ποτέ αυτόνομο πολιτιστικό κέντρο. Η τάση για αυξημένη εκπαίδευση μάλλον είναι συνδεδεμένη με το γεγονός ότι η παιδεία μεσολαβεί ανάμεσα στην ταξική θέση που τελικά κατέχει το άτομο και στην τάξη από την οποία προέρχεται. Ο κτηματίας μορφώνει το γόνό του για να μην είναι ξεκομμένος από το δίκτυο εξουσίας που διασφαλίζεται μέσω των γόνων ανωτέρων στρωμάτων, που καταλαμβάνουν τις τοπικές θέσεις εξουσίας ή συναποτελούν την τοπική «ελίτ». Σε αυτό άλλωστε συμφωνούν

όλες οι μελέτες, παρά τις όποιες ιδεολογικές ή μεθοδολογικές διαφορές, οι οποίες τονίζουν ότι υπάρχει «άμεση σχέση», ανάμεσα στις οικονομικές, πολιτικές και πολιτιστικές δομές μιας δεδομένης κοινωνίας και στο περιεχόμενο, στις παιδαγωγικές μεθόδους και τη δομή του σχολικού συστήματος.

Η εκπαίδευση στο Καστόρειο

Δυστυχώς παρόλες τις προσπάθειές μας, δεν βρήκαμε αρχεία που να μας ενημερώνουν για τη δημιουργία των πρώτων σχολείων στο χωριό μας. Για το Δημοτικό σχολείο βρήκαμε στα Γ.Α.Κ. Σπάρτης, του νομού Λακωνίας, ένα κείμενο ανυπόγραφο, και μαθητολογία από το 1900. Για το Γυμνάσιο, βρήκαμε ένα μαθητολόγιο σχολικού έτους 1925-26, (στο οποίο φαίνονται να γράφτηκαν 115 μαθητές -102 αγόρια και 13 κορίτσια, και να έμειναν στην ίδια τάξη 32 αγόρια και 1 κορίτσι) και μια αναφορά στο Περιοδικό Σύγγραμμα της Εταιρείας Λακωνικών Σπουδών, παράρτημα 7, της Πόπης Γαβαλά, με τίτλο: «ΚΟΙΝΩΝΙΑ και ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ». (Λακωνία, τέλη 19^{ου}-αρχές 20^{ου} αιώνα), Αθήνα 2002, σελ. 141-142, σύμφωνα με την οποία: στη δεκαετία του 1860, πρέπει να ιδρύθηκε το πρώ-

το Ελληνικό σχολείο της Καστανιάς (Καστορείου) το οποίο λειτουργούσε με έξοδα των μαθητών τουλάχιστον από το 1834, όπως προκύπτει από το Οθωμανικό Αρχείο, που φυλάσσεται στα Γ.Α.Κ. Σύμφωνα με τα στοιχεία των μαθητολογίων, το σχολείο λειτουργούσε ως δημόσιο μονοτάξιο τουλάχιστον από το 1862 και επαναλειτούργησε το 1875, ως διτάξιο, (καθώς δεν υπάρχουν στοιχεία για την περίοδο 1863-1874), γεγονός που επιβεβαιώνεται από την Επετηρίδα του Υπουργείου των εκκλησιαστικών και της δημόσιας εκπαίδευσης του 1907-1908, που αναφέρει ως «χρόνο συστάσεως» το 1873 και το χαρακτηρίζει «πλήρες». Στα αρχεία της Σπάρτης βρήκαμε μαθητολόγια του Γυμνασίου Καστανιάς, το οποίο λεγόταν «Ελληνικό σχολείο Καστανιάς» ή Σχολαρχείο, όπως το έλεγαν οι πατεράδες μας από το 1921 και μετά, όπου αναγράφονται το σχολικό έτος 1921-22, 121 άρρενες μαθητές, οι οποίοι πληρώνουν εκπαιδευτικά τέλη σε δύο δόσεις (30,20 και 31,20 δρχ., με εξαίρεση τους άπορους μαθητές οι οποίοι δεν πλήρωναν). Από πληροφορίες μαθαίνουμε ότι για τη λειτουργία των σχολείων, ενοικιαζόντουσαν διάφορα οικήματα, όπως του Κουτσουμπού, απέναντι από του

Μελά (το οποίο χρησιμοποιήθηκε και σαν δημοτικό και σαν γυμνάσιο), του Κ. Ρεξίνη, πίσω-δεξιά από το σημερινό ξενοδοχείο, κ.τ.λ Ένα διάστημα τα παιδιά που τελείωναν το Δημοτικό, πήγαιναν στο Γυμνάσιο της Σπάρτης μας αναφέρει η Χριστίνα Ανδριανού και μέχρι το σχολικό έτος 1955-1956, όπου κατασκευάστηκε το καινούργιο κτίριο αποκλειστικά για σχολική χρήση. Ο Σταύρος Καλαβρυτινός, από την Κονιδίτσα, ήταν από τους πρώτους μαθητές που φοίτησαν στο Γυμνάσιο Καστορείου μαζί με τους: Ανδριανόπουλο, Τσάκωνα, Αρκουδήλο, Μαλιαρό,την Κορτζή, την Πατσατζή από το Καστόρι, τον Ρασιά, τον Φιλίππου και τον Βαλάση από την Πελλάνα, τον Βουνάση από την Βορδωνία κ.τ.λ. Γυμνασιάρχης τότε ήταν ο κ. Λιαπέρδος και φιλόλογος η κ. Λαμπρινού. Το γυμνάσιο λειτούργησε σαν τριτάξιο και αργότερα έγινε εξατάξιο. Οι πρώτοι μαθητές τελείωσαν το γυμνάσιο στην Σπάρτη.

Για το Δημοτικό σχολείο, βρήκαμε στα Γ.Α.Κ.Νομού Λακωνίας 1) μαθητολόγια αρρένων από το 1900 μέχρι το 1940 με αριθμό μαθητών που κυμαίνεται από 191 το σχολικό έτος 1900-1901, μέχρι 276 το σχολικό έτος 1939-1940. Πρώτος διευθυντής του Δημοτικού σχολείου και επί σει-

ρά ετών, υπογράφει στα μαθητολόγια ο κ. Λούβης (μέχρι το 1937 με εξαίρεση τα έτη 1927-28 και 1928-29 όπου υπογράφει ο κ. Σιγαλός) και μέχρι το 1940 υπογράφει ο κ. Μπελίτσος. Από το 1926 το σχολείο γίνεται μεικτό και έτσι αγόρια κορίτσια φοιτούν μαζί. Εδώ πρέπει να σημειώσουμε ότι στα μαθητολόγια εκτός από το ονοματεπώνυμο των μαθητών, αναφέρεται και το επάγγελμα του πατέρα κάθε μαθητή. Μας εντυπωσιάζουν κάποια επαγγέλματα, όπως: δικολάβος (πρακτικός δικηγόρος σε κάτωνα δικαστήρια), διδάσκαλος (στο δημοτικό), ελληνοδιδάσκαλος (στο ελληνικό και το γυμνάσιο), σχολάρχης (στο σχολαρχείο), λεπτοργός (ξυλουργός κομψοτεχνημάτων), υποδηματόπουλος (αυτός που πουλά υποδήματα), μυλωθρός (μυλωνάς), πανδοχέας, εργατικός, σαματοποιός, τέκτων, φαρμακέμπορος,

και 2) ένα ανυπόγραφο έγγραφο (Ε.Κ.Π.37.2.78) με τίτλο: Ιστορία του διδασκαστήριου του Δημοτικού Σχολείου Καστορείου, σύμφωνα με το οποίο η λειτουργία του άρχισε μετά την απελευθέρωση της Ελλάδος από τον Τουρκικό ζυγό και την κάθοδο των Καστανιωτών από την Καστανιά που βρισκόταν στον Ταύγετο. Το πρώτο οίκημα που χρησίμευσε για σχολείο το δώρισε στην Εκκλησία κάποιος Καστανιώτης που ονομαζόταν Ψεύτης. Από τους πρώτους δασκάλους, (όπως αναφέρεται στο έγγραφο) ήταν ο Ψαλλίδας, ο Μέγας διδάσκαλος του Γένους (αυτή την πληροφορία δεν μπορούσαμε να διασταυρώσουμε). Το εκκλησιαστικό Συμβούλιο ενοικίαζε το οίκημα για δημοτικό σχολείο και έπαιρνε ενοίκιο. Το 1914 έγινε ανακαίνιση του κτιρίου με αξιόλογη βιβλιοθήκη και έτσι φημιζόταν

σαν ένα από τα καλύτερα οικήματα της εποχής το οποίο δυστυχώς κατεστράφη ολοσχερώς κατά τους χρόνους της κατοχής. Το δημοτικό σχολείο μεταφερόταν σε ακατάλληλα οικήματα και στις 11-6-51, σε γενική συγκέντρωση των κατοίκων αποφασίστηκε η καταβολή ερανικής εισφοράς η οποία μαζί με την σημαντικότερη συνδρομή των πατριωτών μας από την Αμερική και την βοήθεια του Κράτους είχε ως αποτέλεσμα "την κατασκευή του νέου μεγαλοπρεπούς διδασκαστήριου Μέσης και Στοιχειώδους εκπαίδευσης, εις ευρύχωρον γήπεδον προερχόμενον εκ δωρεάς της μεγάλης ευεργέτιδος Βασιλικής Παύλου Γεωργοπούλου, ήτις το είχε δωρήσει δι' ίδρυσιν νοσοκομείου, αργότερον δε

Βλαχάκη, στον πρώτο όροφο (κάτω λειτουργούσε τσαγκαράδικο) και βρισκόταν λίγο πιο πάνω από το σημερινό βενζινάδικο του Λαμπράκη. Ερχόντουσαν εκεί κορίτσια από τα γύρω χωριά (Καστρί, Σερβείκα, Βορδώνια, Αλευρού, Περιβόλια). Δασκάλα είχαν την κ. Γεωργία που είχε τέσσερα αγόρια. Εκείνη την εποχή κάποια κορίτσια έπασχαν από φυματίωση και είχαν κάνει το εμβόλιο. Τότε τα αγόρια πήγαιναν στο σχολείο της εκκλησίας. Αργότερα εκεί πήγαιναν μαζί αγόρια και κορίτσια. Από τον κ. Ξυδιά πληροφορούμαστε ότι ο πατέρας του το 1890, πήγαινε Δημοτικό, στο Μερκευλείκο σπίτι στο Καμάρι (στη θέση που τώρα είναι το σπίτι του Ν. Νικολόπουλου και το 1895, μεταφέρθηκε στο οίκημα του Γ. Μενίδη, τωρινό σπίτι του Π. Ξυδιά.

Το σχολείο της Εκκλησίας, βρισκόταν απέναντι από το σπίτι του Σελενίκα κοντά στο βράχο. Ο Νίκος Ρου-

μην το κάνουν. Έτσι, κάποια φορά που έπεσε η μαθήτρια Κούλα Γεροντίδη, κάτω από το τοιχάκι πάνω στις τσουκνίδες, (φανταστείτε τι έπαθε το κορίτσι), όλα τα παιδιά τις "έφαγαν" !!!!. Οι δάσκαλοι που διδάζαν σε εκείνο το σχολείο, ήταν ο κ. Λούβης (ο οποίος υπήρξε Διευθυντής επί σειρά ετών), ο κ. Μπελίτσος, ο κ. Γιαννακόπουλος, η κ. Σταθοπούλου, η κ. Πίτσα Παστελάκου - Ζιάβρα και η κ. Αμαλία Ανδριανοπούλου. Το γένος Ξυδιά Σε αυτό το οίκημα έχει κτιστεί από την εκκλησία ένα σπίτι και μένει ο εκάστοτε ιερέας του χωριού. Την περίοδο της κατοχής αφού κατεστράφη αυτό το σχολείο, τα παιδιά μεταφέρθηκαν στο σπίτι του Κ Κουτσουμπού (η οικογένεια αυτή βρίσκεται στην Αμερική), απέναντι από το σπίτι του Ε. Μελά. Στον πρώτο όροφο έμενε η οικογένεια και στο δεύτερο λειτουργούσε το σχολείο. Το οίκημα αυτό ήταν πετρόκτιστο και είχε μια μεγάλη καμάρα, κάτω από την οποία κρυβόντουσαν μαθητές και δάσκαλοι, όταν γινόταν βομβαρδισμός. Το σχολείο μεταφέρθηκε πάλι στο κτίριο της εκκλησίας μετά την ανακαίνισή του και λειτούργησε μέχρι τη δημιουργία του καινούργιου κτιρίου, το έτος 1956, (όπου στο ισόγειο λειτουργούσε το Δημοτικό και στον πρώτο όροφο το Γυμνάσιο), μέχρι το 1990, όταν μεταφέρθηκε σε άλλο κτίριο, πίσω από το πρώτο (ημερομηνία πρωτοκόλλου παραλαβής του έργου: 5-09-90). Στις 25 Ιουλίου του 1985, ιδρύθηκε το Νηπιαγωγείο Καστορείου, το οποίο συστεγάζεται με το Δημοτικό.

Πηγή: Γενικά Αρχεία του Κράτους - Αρχεία Νομού Λακωνίας

Οι φωτογραφίες προέρχονται από το αρχείο του Γιάννη Αρφάνη

Η Γαρυφαλλιά Ρουμειώτη - Παπαδημητρακάκη είναι εκπαιδευτικός

✓ Η Λακωνία παρουσιάζει το μεγαλύτερο ποσοστό φοίτησης, αλλά και τους υψηλότερους ρυθμούς αύξησης των ποσοστών φοίτησης

✓ Στη δεκαετία του 1860, πρέπει να ιδρύθηκε το πρώτο Ελληνικό σχολείο της Καστανιάς (Καστορείου) που λειτουργούσε με έξοδα των μαθητών τουλάχιστον από το 1834

δια Βασιλικού Διατάγματος μετετράπη εις χώρον ιδιοκτησίας του Αστικού Σχολείου". Το σχολείο άρχισε να λειτουργεί το σχολικό έτος 1956-57

Από την Πολυτίμη Καλαβρυτινού, κόρη του Κων/νου Παπαθεοφιλόπουλου, ενενήντα εννέα χρονών σήμερα, μάθαμε ότι πήγε στο δημοτικό σχολείο, που δεχόταν μόνο κορίτσια. Το σχολείο λειτουργούσε στο οίκημα του

μελιώτης του Ιωάννου και η σύζυγός του Παναγούλα, το γένος Σταυρόπουλου, μας είπαν:

«Το σχολείο αποτελείτο από δύο οικήματα και είχε μεγάλο προαύλιο χώρο με χαμηλό αλλά φαρδύ τοίχο γύρω- γύρω, γεμάτο κισσό. Τα παιδιά, πολλές φορές ανέβαιναν στο τοιχάκι και περπατούσαν πάνω του, παρά τις εντολές των δασκάλων να

Άνοιξη στο Λογκανίκο

Καθαρή Δευτέρα, 7 του Μάρτη απόγευμα, με πολύ κρύο, ανηφορίζουμε για τον Λογκανίκο. Είναι ένα χωριό, που βρίσκεται στο βορειοδυτικό άκρο της Λακωνίας με υπέροχη θέα προς την πεδιάδα του άνω ρου του Ευρώτα. Ο οικισμός είναι χτισμένος πάνω στις χαμηλές πλαγιές του βουνού και απλώνει τις γειτονιές του κατά μήκος του δημοσίου δρόμου Μεγαλόπολης- Σπάρτης. Σημείο κομβικό καθώς ελέγχει τις διαβάσεις, που συμβάλλουν στην επικοινωνία της Λακωνίας με την Αρκαδία και τη Μεσσηνία. Στην είσοδο του Λογκανίκο από το δρόμο της Σπάρτης, βρίσκεται το αρχοντοχώρι της Κοτίτσας ή Κοτίτζας. Οι κάτοικοι της ασχολούνταν με το εμπόριο και την μεταξοκλωποκροφία. Θύμα της θηριωδίας των Τουρκοαλβανών και της λπτοκρατίας των Κλεφτών, Αρματωλών και Τούρκων, καταστράφηκε και κάπκε τρεις φορές. Μπαίνουμε στο Λογκανίκο και κατευθυνόμαστε στο Κοινοτικό Γραφείο. Εκεί μας περίμενε ο Πρόεδρος του Τοπικού Συμβουλίου κ. Λεωνίδα Σουκλήρης, Αρχαιολόγος της ΛΘ' ΕΠΚΑ (Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων Αρκαδίας). Απόφοιτος του Λυκείου Καστορείου και υπότροφος του Λαμπροδημητρόπουλου, μάς δήλωσε ότι η υποτροφία αυτή ήταν πολύ σημαντική για τις σπουδές του στο Πανεπιστήμιο των Ιωαννίνων. Ευγενής και πνευματώδης μάς μίλησε για την Παλαιολόγεια Καστροπολιτεία και τους βυζαντινούς ναούς της, αλλά και για τη σημερινή κοινότητα και τους οικισμούς της: Κοτίτζα, την αρχόντισσα της Β. Δ. Λακεδαιμόνος, τα Βεργαδαίκα, το Κυπαρίσι, τα Μπουζαναίικα και τα Γιακομαίικα. Πολύ κοντά βρίσκονται οι πηγές του Ευρώτα, μια ειδική τοποθεσία με πυκνή βλάστηση και τρεχούμενα νερά και οι ιστορικές Μονές του Αγίου Γεωργίου της Ρεκίτσας, της Γέννησης της Θεοτόκου στο

Αμπελάκι, που εντάσσονται όμως στα γεωγραφικά όρια της Αρκαδίας (από το 1913) αλλά και της Θεοτόκου του Μπούρα(Φαλαισίας) και του Αγίου Νικολάου Καλτεζών.

Το χωριό, σήμερα, έχει 550 μόνιμους κατοίκους. Έχει Δημοτικό σχολείο, Νηπιαγωγείο, Αγροτικό ιατρείο και ταχυδρομείο. Οι κάτοικοι ασχολούνται κυρίως με οικοδομικές εργασίες και με την γεωργία και ιδιαίτερα την καλλιέργεια της ελιάς. Όμως η μεγάλη ζημιά που έχει υποστεί το αρδευτικό δίκτυο του Λογκανικιώτικου κάμπου(από 15 έως το 18χλμ.) λόγω των έργων του νέου αυτοκινητόδρομου Λεύκτρου(Λεοντόρι) - Σπάρτης, έφερε σε απόγνωση τους κατοίκους καθώς παταγώδης ήταν η αποτυχία των αποζημιώσεων των αρδευόμενων αγροτεμαχίων των κατοίκων από το Κράτος. Τα οικονομικά προβλήματα της περιοχής επιδεινώθηκαν και με την πολύ χαμηλή τιμή του λαδιού αλλά και τις άσχημες καιρικές συνθήκες, που δεν βοήθησαν καθόλου την βελτίωση της παραγωγής. Οι κάτοικοι ζητούν την αποκατάσταση του αρδευτικού δικτύου του κάμπου, ώστε να αυξηθούν οι νέοι αγρότες, να καλλιεργηθεί ο κάμπος και να διοχετευτούν τα προϊόντα μέσω του κόμβου στις αγορές της Αθήνας και των μεγάλων πόλεων της Πελοποννήσου. Σε μικρή κλίμακα αναπτύσσεται η Μελισσοκομία, στην οποία επιδίδονται οι κ.κ. Σωτήρης Κουντάνης, Αθ.Πανατζόπουλος και η οικογ.Παπαδόγιαννη. Κάποιοι νέοι αγρότες έχουν στραφεί στην εκτροφή σαλιγκαριών, αλλά και στη βιολογική καλλιέργεια της ελιάς. Ένα εισόδημα για τους κατοίκους προέρχεται από τα κάστανα, τα καρύδια και τα αμύγδαλα. Ένα εργαστήριο φύλλου κρούστας και κανταΐφιού λειτουργεί υπό τον κ. Παναγιώτη Χριστόπουλο και πέντε παντοπωλεία.

Η ανεργία μαστίζει όσους εργάζονται

στην οικοδομή και στο εργοστάσιο της ΔΕΗ στη Μεγαλόπολη (το κάρβουνο είναι χειρίστης ποιότητας, οι μονάδες είναι παλαιές και η λειτουργία τους θα σταματήσει για λόγους περιβαλλοντικούς. Το 2012 θα λειτουργήσει η Μονάδα της ΔΕΗ με φυσικό αέριο). Εργάτες από 20 οικογένειες εργάζονται στις μεγάλες σωστικές ανασκαφές, που διεξάγονται από τις αρχαιολογικές υπηρεσίες της Σπάρτης και της Τρίπολης(ΛΘ' ΕΠΚΑ, Ε' ΕΠΚΑ, 5^η ΕΒΑ και 25^η ΕΒΑ) στο πλαίσιο του έργου του νέου αυτοκινητόδρομου, αλλά και στα έργα ανάδειξης του Βυζαντινού κάστρου του Λεονταρίου. Μετρούν ήδη δύο χρόνια απασχόλησης με ένσημα και ελπίζουν να συνεχίσουν να εργάζονται και σε άλλες ανασκαφές(έργο Φυσικού Αερίου), γιατί πλέον έχουν αποκτήσει την ειδικότητα του ειδικευμένου εργάτη ανασκαφών αρχαιολογίας. Ως προς την εύρεση εργασίας αρνητικό είναι το γεγονός ότι στην κατασκευή του νέου αυτοκινητόδρομου δεν απασχολούνται κάτοικοι και εργολαβικά μηχανήματα από την περιοχή του Λογκανίκο.

Στο Δημοτικό Σχολείο φοιτούν 20 μαθητές. Έχουν καθηγητή Πληροφορικής και δάσκαλο ενισχυτικής διδασκαλίας. Στο Νηπιαγωγείο όμως, φέτος, μόλις το Μάρτιο αναπληρώθηκε η νηπιαγωγός, που αποχώρησε το Σεπτέμβριο λόγω εγκυμοσύνης.

Στο Λογκανίκο θα συναντήσετε ανθρώπους όμορφους και καλοσυνάτους. Θα ξαποστάσετε και θα απολαύσετε καλό φαγητό στα καφενεία-ταβέρνες των : Ιωάννη Κουντάνη, Αντώνη Μακρή και για μόνο το Καλοκαίρι στους Ηλία Βλάχο και Χρίστο Μάρκο. Επίσης υπάρχουν τα καφενεία των κ.κ. Κωνσταντίνου Σαραντάκη και Ευθύμιου Παπαναστασίου αλλά και το Μπαρ του Λεωνίδα Αθ.Πανατζόπουλου.

Πολλές είναι οι πολιτιστικές εκδηλώσεις και τα πανηγύρια στη μικρή αυτή κοινωνία.

-Το αποκριάτικο γλέντι την τελευταία Κυριακή των Αποκριών (της Τυρινής), από το Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων.

-Της Ζωοδόχου Πηγής, από το Σύλλογο Λογκανικιωτών Σπάρτης «Η Βελεμίνα».

Του Αγίου Πνεύματος στην Αγία Τριάδα, από όπου μπορεί κανείς να θαυμάσει τη χαράδρα του κείμαρρου Κοπιτσάνη με τον αποσιτισμένο μετέωρο βράχο του Κουφόγκρεμου. Διοργανώνεται από το Σύλλογο Βεργαδαίικων «Άγιος Νικόλαος». Πρόεδρος ο κ. Κ. Σ.. Βέργαδος.

Στις 20 Ιουλίου, του Προφήτη Ηλία, από την Α. Ε. Λ (Αθλητική Ένωση Λογκανίκο). Η Α. Ε. Λ. βρίσκεται στη Β κατοική-

ρία με 28 Δελτία – τα 26 με νέους από το Λογκανίκο- και χωρίς επιχορηγήσεις. Ο Ατρόμητος Περιστερίου έκανε χορηγία στο Γήπεδο τα πλαστικά καθίσματα και ο κ. Ιωάννης Δημάκης, Μηχανολόγος-Ηλεκτρολόγος, εκπόνησε δωρεάν τη μελέτη για τον ηλεκτροφωτισμό του .

Της Παναγίας, 15 Αυγούστου, από το Σύλλογο Βεργαδαίικων «Άγιος Νικόλαος». Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Λογκανίκο με Πρόεδρο τον δάσκαλο κ. Αθανάσιο Πανατζόπουλο έχει δημιουργήσει την ιστοσελίδα loganikos.gr με την πολύτιμη συμβολή των κ.κ.Γεώργιο Παναγιωτόπουλο και Λεωνίδα Σουκλήρη.

Στο Λογκανίκο υπήρχε στη δεκαετία του '90 έως και το 2004 ο Σύλλογος Βαρελοφρόνων και Χουσιαφιστών (από τη λέξη χουσιάφι=κρύο), με έντονο διονυσιακό χαρακτήρα, του οποίου την επανδραστηριοποίησε περιμένουμε.

Πηγαίνουμε με τον κ. Σουκλήρη στο καφενείο του κ. Ευθυμίου Παπαναστασίου, όπου μας κέρασαν καφεδάκι και συζητήσαμε με τους θαμώνες. Είναι ο Ηλίας Μπουζιάνης, ο Γεώργιος Αθανασίου Μάρκος, ο Γεώργιος Ηλία Μάρκος και ο Γραμματέας της Α. Ε. Λ. Νίκος Μπουζιάνης, ο οποίος μάς χάρισε το Ημερολόγιο της Ομάδας για το 2011. Κάθε φύλλο του και μια ιστορική στιγμή της ομάδας, αλλά και στιγμιότυπα από την κοινωνική και πολιτιστική ζωή των κατοίκων του Λογκανίκο. Με τη συζήτηση θυμήθηκαν τους παραδοσιακούς αυτοδιδάκτους μουσικούς και οργανοπαίχτες του χωριού τους. Κλαρίνο οι: Σαραντόπουλος Ηλίας και Παυλόπουλος Ιωάννης. Βιολί οι: Κωνσταντίνος Βέργαδος και Αθανάσιος Μπουζιάνης. Λαούτο οι: Χριστόπουλος Λεωνίδας και Μπουζιάνης Νικόλαος. Ο πατριώτης τους Νικόλαος Ανεμουδουργιώτης είναι καθηγητής Μουσικής και διδάσκει στο Μουσικό Σχολείο Ιλίου, στην Αθήνα. Ο Λογκανίκος, όπως και τα άλλα χωριά, μετά τον πόλεμο γνώρισε την μετανάστευση και την αστυφιλία λόγω των άσχημων κοινωνικών, πολιτικών και οικονομικών συνθηκών. Όμως τα παιδιά του διέπρεψαν στα πέρατα της γης και ολοένα επιστρέφουν και τον ευεργετούν. Γιατί, όπως διαβάσει και στο Ημερολόγιο της Α. Ε. Λ., «Τα χωριά μας δοξάζονται όσο η αγάπη και η μνήμη των ανθρώπων τα κρατάνε ζωντανά. Έπειτα, σαν πάψουν να τα νοιάζονται, ερημώσουν ή απομένουν ερείπια...».

Ε. Βλαχογιάννη, Β. Κεμερίδου

Ευχαριστούμε για τις πληροφορίες, τον κ. Λεωνίδα Σουκλήρη και την κ. Αλεξάνδρα Σωτηροπούλου.

Η κασιτροπολιτεία του Λογκανίκου

Στο Λογκανίκο, την Υστεροβυζαντινή περίοδο (1261-1460μ.Χ.), άκμασε η σημαντική, ομώνυμη οχυρή πόλις. Με την επικράτηση των Ελλήνων του Μυστρά στην νότια Αρκαδία (Νίκλι, Βελιγοστή, Καρύταινα) στα τέλη του 13ου αιώνα, ο Λογκανίκος αποκτά στρατηγική και γεωπολιτική σημασία για τον αγώνα των Βυζαντινών για την επανάκτηση του Μοριά από τους Φράγκους.

Στο τελευταίο τέταρτο του 13ου αιώνα κτίζεται από τους Έλληνες το κάστρο (Εικ.1) και το 1375 το μοναστήρι του Αγίου Γεωργίου (Εικ.2). Ανάμεσα στα δύο αυτά σημεία αναπτύχθηκε ο οικισμός.

Το μοναστήρι του Αγίου Γεωργίου.

Στο καθολικό του μοναστηριού, στο ανακουφιστικό τόξο πάνω από την νότια θύρα, είναι γραμμένη η κτητορική επιγραφή η οποία και αποτελεί μια πολύ σημαντική γραπτή μαρτυρία για την ιστορία του Λογκανίκου, για το Δεσποτάτο του Μυστρά αλλά και για το βασιλικό οικο των Παλαιολόγων.

Η επιγραφή αναφέρει τα εξής:

«ΑΝΗΓΕΡΘΗ ΕΚ ΒΛΘΡΩΝ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΗΘΕΙ Ο ΠΑΝΣΕΠΤΟΣ ΚΑΙ ΘΕΙΟΣ ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΚΑΙ ΕΝΔΟΞΙΟΥ ΜΕΓΓΑΛΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΟΥ ΤΡΟΠΕΟΦΟΡΟΥ

ΔΙΑ ΣΥΝΕΡΓΙ (Α)ΚΑΙ ΕΞΟΔΟΥ ΚΑΙ ΠΟΘΟΥ ΠΟΛΛΟΥ ΠΑΠΑ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ [ΙΕΡΘΟΣ] ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΟΥ ΤΟΥ ΚΟΥΡΤΕΣΗ ΚΑΙ ΤΗΣ Μ (ΗΤ)Ρ (Ο)Σ ΛΥΤΟΥ ΜΑΡΘΑΣ ΜΟΝΑΧΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΜΒΙΟΥ ΛΥΤΟΥ ΑΝΝΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΕΚΝΩΝ ΑΥΤΩΝ. ΚΑΙ ΜΑΓΔΑΛΛΗΝΗΣ ΜΟΝΑΧΗΣ ΤΗΣ ΑΔΕΡΦΗΣ ΑΥΤΟΥ ΚΑΙ ΣΕΒΑΣΤΟΥ ΤΣΑΟΥΣΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΟΥ ΠΕΛΕΚΑΣΗ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΜΒΙΟΥ ΑΥΤΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΕΚΝΩΝ ΑΥΤΩΝ. [ΕΠ] ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙ (Α)ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΥΣΕΒΕΣΤΑΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕ (Ω)Ν ΚΑΙ ΦΙΛΟΧΡΙΣΤΩΝ ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΑΙ ΕΛΕΝΗΣ

ΤΩΝ ΠΑΛΛΙΟΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΥΣΕΒΩΝ ΔΕΣΠΟΤ (Ω)Ν ΗΜΩΝ Μ [Α]ΝΟΥΗ ΚΑΙ ΜΑΡΙ (Α)ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΑΝΤΑΚΟΥΖΗ [ΝΩΝ]. ΕΤ (ΟΥ)Κ ΣΤΩΠΓ' (1374/75μ.Χ.).

Στο κείμενο της επιγραφής αναφέρονται δύο οικογένειες, μέλη της τοπικής αριστοκρατίας, με εκκλησιαστικές, πολιτικές και στρατιωτικές αρμοδιότητες, η οικογένεια Κουρτέση και η οικογένεια Πελεκάση.

Το επώνυμο Κουρτέσης ετυμολογικά είναι ξενόητο, λατινικής προέλευσης από το ιταλικό επίθετο «cortesse» και σημαίνει ευγενής. Το επίθετο απαντά στον Ελλαδικό χώρο από τον 13ο αιώνα και στο Μυστρά από το 1366 με την οικογένεια του Χριστόφορου Κουρτέση, η οποία και θα πρέπει να είχε συγγενικές σχέσεις με την οικογένεια του Β.Κουρτέση της κτητορικής επιγραφής. Το επώνυμο Κουρτέσης είχε και ο οικουμενικός πατριάρχης Γεννάδιος Β', Γεώργιος Κουρτέσης Σχολάριος (1405-1468). Ο Βασίλειος Κουρτέσης είναι ο εκκλησιαστικός αξιωματούχος στην Παλαιολόγεια κόμη του Λογκανίκου καθώς στην επιγραφή αναφέρεται ως ιερέας και νομικός. Η ιδιότητα του νομικού σχετίζεται με την ερμηνεία του εκκλησιαστικού νομοκανόνα, που έχει δηλαδή σχέση με τους κώδικες και του νόμου της εκκλησιαστικής νομοθεσίας, αλλά και των πολιτικών νόμων που αναφέρονται σε εκκλησιαστικά θέματα.

Ο δεύτερος δωρητής, ο Γεώργιος Πελεκάσης, φέρει τον τίτλο του «Σεβαστού Τσαούσιου». Ο τίτλος του «Σεβαστού» πρωτοεμφανίστηκε στα χρόνια του αυτοκράτορα Μιχαήλ Ζ' Δούκα (1071-1078). Στην Παλαιολόγεια αυλική ιεραρχία, 14ος αιώνας και μετά, το οφίκιο του «Σεβαστού» αποτελούσε τιμητική διάκριση και ένα από τα αξιώματα «των οφικιαλών του Παλατίου της Κωνσταντινούπολης». Στην μνημονευθείσα επιγραφή η απόδοση του ανωτέρω τίτλου δηλώνει ταυτόχρονα και την εξάρτηση του άρχοντα Πελεκάση από την αυτοκρατορική αρχή, η οποία αναφέρεται στην επιγραφή.

Ο δεύτερος τίτλος, που συνοδεύει τον Γεώργιο Πελεκάση, είναι αυτός του «Τσ (ζ)αούσιου». Αποτελεί στρατιωτικό αξίωμα που υιοθετήθηκε τον 12ο αιώνα στην Κωνσταντινούπολη και στη συνέχεια και στην αυτοκρατορία της Νίκαιας σε αντικατάσταση του αυλικού αξιώματος του «Βασιλικού Μανδάτορος». Στο στρατό, ο κάτοχος του ήταν αξιωματικός και διοικούσε τη φρουρά του κάστρου. Στο παλάτι, την Παλαιολόγεια περίοδο, ο Τζαούσιος υπήρξε αυλικός αξιωματούχος, υφιστάμενος του «Μεγάλου Πριμικπρίου» και κατείχε την τριακοστή έβδομη θέση στην αυλική ιεραρχία.

Ο στρατιωτικός τίτλος του Τσαούσιου αντικατοπτρίζει τόσο τα πολεμικά γεγονότα στην Πελοπόννησο μεταξύ Ελλήνων και Φράγκων, όσο και τις επανειλημμένες στάσεις των τοπαρχών εναντίον του Δεσπότη (πολιτικός τίτλος) Μανουήλ Καντακουζηνού. Οι ανταρσίες αυτές πότε είχαν αιτία την κοντόφθαλμη άρνηση πληρωμής φόρου για την οχύρωση του δεσποτάτου, και πότε προέρχονταν από την υποκίνηση των Παλαιολόγων, αντίπαλη οικογένεια των Καντακουζηνών, που είχαν εκθρονίσει εν τω μεταξύ τον αυτοκράτορα Ιωάννη ΣΤ' Καντακουζηνό (το 1357μ.Χ.) και ήθελαν να διαξούν από τις επίκαιρες θέσεις τους γιους του.

Το 1375, που εγκαινιάζεται το καθολικό του μοναστηριού του Αγίου Γεωργίου, βρισκόμαστε στα τελευταία έτη της μακρόχρονης δεσποτείας του Μανουήλ Καντακουζηνού (1348-1380), όπου ο τόπος γνωρίζει κάποια πсуχία και ευημερία. Στην περίοδο αυτή τόσο στο Μυστρά όσο και στην ευρύτερη περιοχή (Λεοντάρι, Αγριακόνα, Βρέστενα, Σελλασία, Βέρροια, Επίδαυρος Λιμπράς) ανεγείρονται και φέρουν διάκοσμο υψηλής τέχνης, αρκετά ναύδρια.

Η ύπαρξη του φρουρίου στο Λογκανίκο (Εικ.3), η αναφορά στους δωρητές αλλά και η ίδρυση του μοναστηριού φανερώνει την ίδρυση ενός πολιτισμού το οποίο ενισχύθηκε με την εγκατάσταση οικογενειών από την ντόπια αριστοκρατία του δεσποτάτου. Τα έξοδα για την ίδρυση του μοναστηριού αναλαμβάνουν οι δύο οικογένειες,

Δράσεις - Ειδήσεις - Πληροφορίες

Στα μέσα του Μάρτη, τα παιδιά της Ομάδας ελληνικού παραδοσιακού χορού του Πολιτιστικού Συλλόγου ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ, ζωντάνεψαν τον ουρανό του Καστορείου πετώντας δύο πολύχρωμα αερόστατα.

Αν και τα αερόστατα βάζουν έντονα τη σφραγίδα τους στα δρώμενα της αποκριάς στο Νομό Λακωνίας, ποτέ δεν κατάφεραν να φτάσουν μέχρι το χωριό μας. Την περασμένη χρονιά, δυο μήνες πριν τις Αποκριές, ο δάσκαλός μας, μάς μίλησε για το έθιμο. Σε λίγες μέρες, χάρη στη βοήθεια του ΠΟΛΥΔΕΥΚΗ, το χαρτί αφής, η κόλλα και όλα τα απαραίτητα υλικά έφτασαν και οι εργασίες ξεκίνησαν.

Ο στόχος μεγάλος και φιλόδοξος. Το έθιμο άγνωστο. Όμως μέρα με τη ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ

μέρα το ενδιαφέρον των παιδιών, που πήραν μέρος στην πραγματοποίηση του ονείρου, γινόταν όλο και πιο μεγάλο. Η συμμετοχή παιδιών αλλά και μεγάλων που παρακολούθησαν τη διαδικασία από κοντά, έδωσε ζωή στο Δημοτικό Σχολείο, που μας φιλοξένησε για τρία Σαββατοκύριακα.

Όμως υπολογίσαμε φαίνεται χωρίς τον ξενοδόχο. Οι καιρικές συνθήκες δεν μας επέτρεψαν να πετάξουμε το μοναδικό αερόστατο που κατασκευάσαμε πέρσι. Επανήλθαμε όμως φέτος και, λίγο πριν τις Αποκριές, ένα δεύτερο αερόστατο κατασκευάστηκε, αυτήν τη φορά πιο γρήγορα, αφού την τέχνη την ξέραμε καλά.

Τις μέρες της φετινής Αποκριάς, αρχικά φάνηκε πως ο καιρός θα μας τα

χάλαγε ξανά, αλλά εμείς δεν το βάλουμε κάτω. Έτσι δυο εβδομάδες μετά τις Αποκριές το όνειρο έγινε πραγματικότητα, μπροστά στο Σούπερ Μάρκετ Παρασκευόπουλου. Ο καθένας μας πήρε τη θέση του και καθώς το αερόστατο άρχισε να φουσκώνει με ζεστό αέρα, τα μάτια άρχισαν να υψώνονται προς τον καταγάλανο ουρανό. Περισσότερο από πέντε μέτρα το ύψος και ένα μέτρο και ογδόντα εκατοστά η διάμετρος. Ένας φανταστικός πολύχρωμος κύλινδρος που κατέληγε σε κώνο. Η γεωμετρία όρθια μπροστά στα μάτια των παιδιών αλλά και των μεγάλων, που είχαν την ευκαιρία να ζήσουν από κοντά αυτήν τη μοναδική εμπειρία. Τα μάτια όλων μας συνέχισαν να σηκώνονται με την απογεί-

ωση ακόμα πιο ψηλά, μέχρι που το κάθε αερόστατο γινόταν μια μικρή φλογίτσα, που χανόταν στα ύψη τ' ουρανού.

Αν και η κατασκευή των αερόστατων ήταν αρκετά δύσκολη, πολύπλοκη και χρονοβόρα άξιζε τον κόπο. Η εμπειρία ήταν μεγάλη και μας χάρισε πρωτόγνωρα συναισθήματα. Η ομάδα μας δέθηκε περισσότερο και η μεγάλη απόφαση πάρθηκε χωρίς δισταγμούς και αναστολές. Βάλουμε σκοπό να σας ξαναχαρίσουμε τέτοιες στιγμές, για να ξαναζήσουμε τέτοιες φανταστικές εμπειρίες κατασκευάζοντας, του χρόνου, ακόμα μεγαλύτερους, πολύχρωμους «πυραύλους».

Γεωργία και Ελένη Αγγελούπουλου

Μια γυναίκα στη Φινλανδία

Η Ίντα Μαρία ήταν ενεργό μέλος του Σωματείου των Γυναικών που έκαναν εξωτερικές εργασίες, το οποίο συμμετείχε στο Συνδικάτο τη Φινλανδίας.

Το 1906 έγινε στη Φινλανδία η μεγάλη απεργία των εργαζομένων στην οικοδομή, στην οποία συμμετείχε και το Σωματείο των Γυναικών. Τότε κατάφεραν την υπογραφή Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας για τις γυναίκες που δούλευαν σε εξωτερικούς χώρους, με την οποία καθοριζόταν το ελάχιστο μεροκάματο και μέγιστος χρόνος εργασίας εννέα ωρών.

Αξίζει να σημειώσουμε ότι οι γυναίκες στη Φινλανδία απέκτησαν δικαίωμα ψήφου το 1906 και δεκαεννέα γυναίκες βουλευτές εκλέχτηκαν στο Φινλανδικό κοινοβούλιο το 1907.

Η Ίντα Μαρία δούλευε μέχρι τα γεράματά της, όταν πια δεν μπορούσε να κουβαλά το πηλοφόρι, ανοίγοντας μια καντίνα και στο τέλος ένα πλυντήριο.

Έτσι για να κάνουμε τις συγκρίσεις.

ΕΛ

Η Ίντα Μαρία Χέλστέντ - Ida Maria Helstedt (1869 – 1954) έφτασε από το Χάμε στο Ελσίνκι, νεαρή χήρα με τη μικρή της κόρη, για να ψάξει για δουλειά, στα τέλη του 19^{ου} αιώνα.

Αρχικά δούλεψε σαν πλύστρα και στη συνέχεια άνοιξε καφενείο σε ένα κτήριο. Όμως το μεροκάματο δεν έβγαине και

έπιασε δουλειά σαν εργάτρια οικοδομής στο ανεγειρόμενο τότε κτήριο του Εθνικού Θεάτρου του Ελσίνκι. Πολλές φορές έπαιρνε στη δουλειά και την κόρη της. Τότε ήταν συνηθισμένο οι γυναίκες να δουλεύουν στην οικοδομή σαν βοηθοί στους μάστορες. Κουβαλούσαν λάσπη, άμμο, νερό, τούβλα, μαδέρια και καθάριζαν τα πριονίδια, τα πι-

νέλα και τους λεκέδες από τις μπογιές. Συνήθως φόρτωναν στο ζεμπίλι 20-15 τούβλα και σκαρφάλωναν στις σκαλωσιές. Οι εργάτες προτιμούσαν τη δουλειά στην οικοδομή, έξω στο κρύο και με συμβόλαιο γιατί το μεροκάματο ήταν καλύτερο από αυτό του εργοστασίου. Οι γυναίκες έπαιρναν μικρότερο μεροκάματο από τους άντρες.

...και μια αγρότισσα στην Καστανιά

Η γιαγιά μου Ευγενία Λαμπή, δεύτερη σύζυγος του Κων/νου Λαμπή, το γένος Βουρδούση, δούλεψε στα χωράφια σκληρότερα και από άντρας. Έχασε τον ένα της γιο Φίλιππο (το Φιλιππάκι) από τον πρώτο της γάμο από πνιγμό, την ώρα που έπαιζε. Ήδη χήρα δούλευε στον κάμπο και άφηνε τα δυο παιδιά της να τα προσέχει η μητέρα της. Και μια μέρα το νέο τη βρήκε γυρνώντας φορτωμένη, από τα ουρλιαχτά των γυναικών. Εδώ δεν βρέθηκε ένας Παπαδιαμάντης να κάνει το δράμα αθάνατο. Ξαναπαντρεύτηκε, γέννησε άλλους τρεις γιούς και μεγάλωσε και τις εφτά κόρες του άντρα της. Δούλεψε σκληρά, έκανε ζευγάρι, έσκαψε, μάζεψε ελιές, θέρισε, αλώνισε σε κάμπους και βουνά.

Βέβαια δεν είναι η μόνη. Αν είχα την έγκριση, θα έγραφα πολλά ονόματα, Μαρία, Παναγιώτα, Βασίλω, Αγγελω, Σταμάτα και πάει λέγοντας.

Μου έχουν περιγράψει την εικόνα του άντρα που επιστρέφει καβάλα στ' άλογο από τον κάμπο και τη γυναίκα ζαλιά δίπλα με τα πόδια. Και στα χασάπικα ξεπέζευ-

ε στο καφενείο και η γυναίκα στο σπίτι για τα υπόλοιπα. Γεννούσε στα χωράφια – όσα παιδιά ζήσουν και όσα πεθάνουν, ίσως και αυτή – κρεμούσε το παιδί στη νάκα κάτω απ' τα δέντρο και δούλευε.

Δε γράφτηκε σε κανένα σωματείο, δεν υπογράφη καμιά σύμβαση εργασίας, δε δικαιώθηκε ποτέ.

Η Ελλάδα από τη μεταφεουδαρχική αγροτιά πέρασε στο μετα-καπιταλισμό και έτσι ο αγώνας για πολλές βασικές αξίες δεν έχει βιωθεί και ίσως και γι αυτό να παρανοείται.

Παρεμπιπτόντως, στην Ελλάδα δόθηκε δικαίωμα ψήφου στις γυναίκες το 1930, όμως μόνο στις εγγράμματες, μόνο στις δημοτικές εκλογές, χωρίς δικαίωμα εκλογής και μόνο γι αυτές που ήταν πάνω από 30 χρόνων. Σημειωτέον ότι το 1930 το 70% των γυναικών πάνω από 30 χρόνων ήταν αγράμματες και στις δημοτικές εκλογές του 1934 ψήφισαν μόνο 250 γυναίκες. Τελικά οι πρώτες πέντε γυναίκες βουλευτές μπήκαν στην Ελληνική βουλή, στις εκλογές του 1944.

ΕΛ

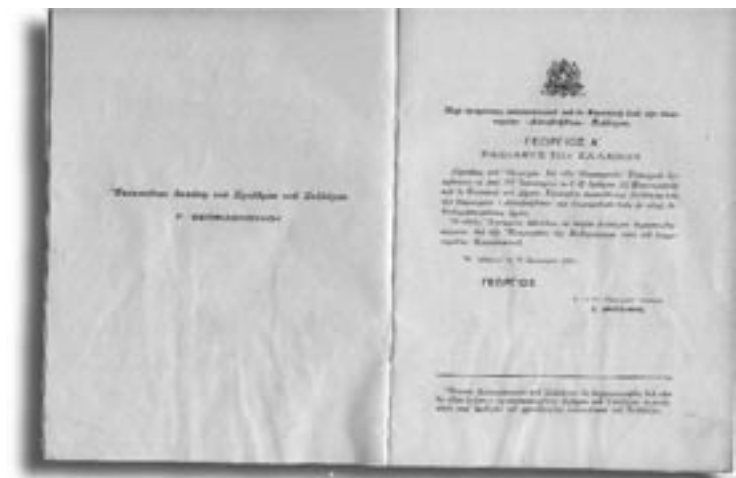
Το ζεύκωμά μας

Το περιβάλλον μας το ομορφαίνει και η φύση, φωτογραφίες πάνω, αλλά και η ανθρώπινη δημιουργικότητα, φωτογραφίες κάτω. Φωτογραφίες Γ. Αρφάνη

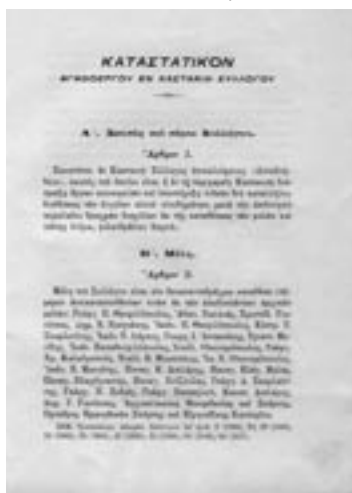
Ο πρώτος σύλλογος του Καστορίου

Ο κύριος σκοπός των Γενικών Αρχείων του Κράτους – Αρχεία Ν. Λακωνίας είναι η εποπτεία, διάσωση, συγκέντρωση, ταξινόμηση και ευρετηρίαση του αρχαιακού υλικού του Νομού Λακωνίας, καθώς και η διάθεση και η με ποικίλους τρόπους αξιοποίηση όλου του αρχαιακού πλούτου. Υπηρετώντας το χώρο αυτό, συχνά βρέθηκα κατά τη διάρκεια της ταξινόμησης αρχαιακού υλικού, ενώπιον εγγράφων, τα οποία παρουσιάζουν ιδιαίτερο κοινωνικό ενδιαφέρον, καθώς το περιεχόμενό τους έχει σχέση με την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των απλών ανθρώπων της καθημερινότητας.

Μεταξύ των αρχαιακών τεκμηρίων, ιδιαίτερα σημαντικό είναι και το αρχαιακό υλικό, το οποίο εντοπίστηκε και σχετίζεται άμεσα με τη σύσταση σωματείων και συλλόγων, που είχαν θέσει ως στόχο τους την υπηρετηση κοινωφελών σκοπών, όπως αυτό σαφώς καταδεικνύεται και από το παρατιθέμενο κείμενο του εν Καστορίω συσταθέντος συλλόγου εν έτει 1890 και το οποίο παρατίθεται στη συνέχεια. Το ενδιαφέρον μου εστιάζεται εύλογα στην παρουσίαση του συγκεκριμένου συλλόγου λόγω της ιδιαίτερης σχέσης μου με το Καστόρι και τους κατοίκους του.

Ακολουθεί η παράθεση του καταστατικού σύστασης του εν λόγω συλλόγου χωρίς βέβαια κοινωνικοοικονομικό ή άλλης

μορφής σχολιασμό του, αφού κάτι τέτοιο δεν είναι στις προθέσεις μου. Σκοπεύει, όμως, πρωτίστως στην πληροφόρηση και εν συνέχεια στη σκέψη και τον προβληματισμό του αναγνώστη.

Ο «Αγαθοεργός Σύλλογος Καστανιάς, Αυτοβοήθεια» ιδρύθηκε το 1890 και προφανώς, ήταν από τους πρώτους, αν όχι ο πρώτος σύλλογος που ιδρύθηκε στην Καστανιά.

Το Βασιλικό Διάταγμα της 26.1.1890 (ΦΕΚ 27/Α/1890), με υπουργό Εσωτερικών τότε τον Σ. Δραγούμη¹, με θέμα «Περί εγκρίσεως καταστατικού του εν Καστανιά υπό την επωνυμίαν «Αυτοβοήθεια» Συλλόγου αναφέρει :

«Προτάσει του Ημετέρου επί των Εσωτερικών Υπουργού εγκρίνομεν το από 30 Ιανουαρίου π.έ. εξ άρθρων 22 Καταστατικών του εν Καστανιά του Δήμου Καστορίου συσταθέντος Συλλόγου υπό την επωνυμίαν «Αυτοβοήθεια» και επικυρούμεν τους εν αυτό διαλαμβανόμενους όρους...»

Έγγραφο του Νομάρχη Λακωνίας, Α. Γονατά², γνωστοποιεί στο Δήμαρχο Καστορίου κ. Γεώργιο Θεοφιλόπουλο την έγκρισή του Καταστατικού του Συλλόγου αυτού με το προαναφερθέν Β.Δ. και επαινεί το ζήλο και τις προσπάθειες των κατοίκων για τη βελτίωση των όρων ζωής τους. "... γνωρίζομεν υμίν, ότι το Καταστατικόν του εν Καστανιά Συλλόγου η «Αυτοβοήθεια» ενεκρίθη δια του από 26 παρελθόντος μηνός Β. Διατάγματος καταχωρισθέντος εις το υπ' αριθ. 27 (μέρος Α') φύλλον της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως ε.ε., ευρίσκομαι δε εις την ευάρεστον θέσιν, έχων υπ' όψει τον περί τα καλά ζήλον υμών και τας προσπάθειας υμών προς βελτίωσιν της συγκοινωνίας του Δήμου και του καλλωπισμού της πρωτευούσης και εκτέλεσιν άλλων χρησίμων τω τόπω έργων να ελπίζω, ότι και ο συσταθείς τη πρωτοβουλία υμών Σύλλογος θέλει ευδοκιμήσει και θέλει φέρει ταχέως εις φως τ' αγαθά, όσα εν τω κυρωθέντι Καταστατικώ επαγγέλλεται δια της φιλοτίμου και ασκνου μερίμνης υμών." Σύμφωνα με το αρ. 1 πρακτικό του Συλ-

λόγου, η πρώτη συνεδρίαση του Συλλόγου θα γίνει δημόσια στο χώρο του ναού «Το Γενέσιον της Θεοτόκου» στις 25 Μαρτίου 1890, όπου μετά από κλήρωση, πρόεδρος για το πρώτο έτος αναδείχτηκε ο Γεωργ. Π. Θεοφιλόπουλος.

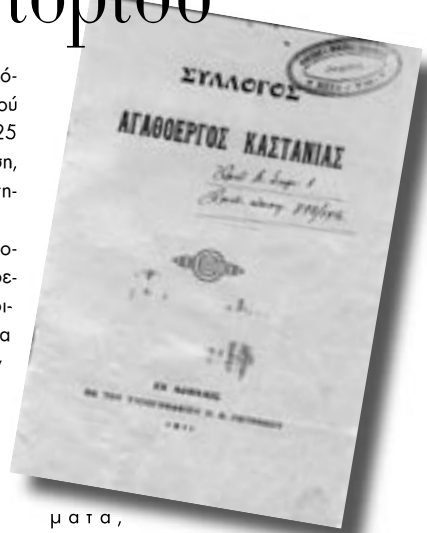
Επίσης στο καταστατικό³, άρθρο 1, σκοπός του συλλόγου ήταν "η εν τη περιφέρεια Καστανιάς διάπραξις έργων κοινωφελών και υποστήριξις ενδεών δια καταλλήλου διαθέσεως των επισίων αυτού εισοδημάτων, μετά την απόκτησιν κεφαλαίου δραχμών δισχιλίων εκ της καταθέσεως των μελών και πάσης ετέρας φιλανθρώπου δωρεάς."

Τα ιδρυτικά μέλη του Συλλόγου Αυτοβοήθειας με τη σειρά που αναφέρονται στο άρθρο 2 του καταστατικού το οποίο τελικά εκδόθηκε το 1911 στην Αθήνα στο τυπογραφείο Π. Α. Πετράκου με έξοδα του Προέδρου του Συλλόγου Γ. Θεοφιλόπουλου ήταν οι :

1. Γεωργ. Π. Θεοφιλόπουλος
2. Αθαν. Χαλκιάς
3. Χριστόδ. Γιαννίτσας
4. Δημ. Δ. Νικητάκης
5. Ιωαν. Π. Θεοφιλόπουλος
6. Ευστρ. Γ. Σκαρλατίνης
7. Ιωαν. Ν. Λάμπος
8. Γεωργ. Ι. Αντωνιάκης
9. Τριάντ. Μενίδης
10. Ιωάν. Παπαθεοφιλόπουλος
11. Νικ. Οικονομόπουλος
12. Γεώργιος Χρ. Καλαβρυτινός
13. Νικολ. Β. Μουστάκης
14. Ιω. Ν. Οικονομόπουλος
15. Ιωαν. Π. Μανιάτης
16. Παναγ. Κ. Διπλάρης
17. Παναγ. Ευαγ. Μελάς
18. Παναγ. Βλαχόγιαννης
19. Παναγ. Ζούζουλας
20. Γεώργιος Δ. Σκαρλατίνης
21. Γεώργιος Ν. Ξυδιάς
22. Γεώργιος Παπαπλιού
23. Κωνστ. Διπλάρης
24. Δημ. Γ. Γιαννίτσας
25. Αρχιεπίσκοπος Μονεμβασίας και Σπάρτης
26. Πρόεδρος Πρωτοδικών Σπάρτης
27. Ειρηνοδίκης Καστορίου

Μερικά από τα 27 αυτά μέλη αντικατέστησαν όσους μέχρι τότε είχαν αποβιώσει, όπως τον Ιωάννη Δ. Χριστάκη, τον Κ. Γ. Νικολόπουλο, τον Βασιλ. Δ. Χριστάκη, τον Κ. Δ. Λάμπο, τον Ν. Παρασκευόπουλο (ιερέα), τον Γ. Ματζερώνη, τον Ι. Σ. Μανιάτη, τον Αρ. Χρυσοφίτη, τον Σ. Βενιόπουλο, τον Π. Κακαφλικά, τον Ευαγ. Μελά και τον Κ. Τζωρτζάκη.

Αξίζει να σημειωθεί ότι στο άρθρο 19 αναφέρεται ότι την πρώτη Κυριακή μετά την 1^η Ιανουαρίου κάθε έτους ο Πρόεδρος υποχρεούται με έξοδα του Συλλόγου "να επιμελείται μνημοσύνη υπέρ των ιδρυτών και ευεργετών του Συλλόγου". Τα έσοδα του συλλόγου προέρχονταν εκτός από την χρηματική καταβολή των μελών του, από δωρεές ή κληροδοτή-

ματα, εισφορές κατοίκων του Καστορίου εις μνήμην προσφιλών τους ατόμων, από εισπράξεις από το πρατήριο εμποροπανήγυρης⁴, από λαχειοφόρες αγορές, από εκποιήσεις δωρηθέντων ακινήτων κ.ά. Κατά το έτος 1890 τα έσοδα ήταν 460 δρχ. ενώ ο απολογισμός του έτους 1910 έκλεισε με έσοδα της τάξεως των 15.071,55 δρχ. Το μεγαλύτερο μέρος του ποσού αυτού ήταν κατατεθειμένο στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, τόσο σε μορφή ομολογίας όσο και σε χρυσό, ενώ ένα μικρό ποσό βρισκόταν στα χέρια του Ταμία.

Σύμφωνα με το Καταστατικό, αρ. 22 σε περίπτωση, που για οποιονδήποτε λόγο διαλυόταν ο Σύλλογος, η περιουσία του περιερχόταν στην Κοινότητα της κωμοπόλεως Καστανιάς του Δήμου Καστορίου, "εκ των προσφορών των κατοίκων της οποίας προέρχεται και διοικείται εν γένει κ.λ.π. κατά τους όρους του παρόντος καταστατικού εκτός του αρχιεπισκόπου Μονεμβασίας και Σπάρτης, προέδρου των εν Σπάρτη Πρωτοδικών και Ειρηνοδίκου Καστορίου και εξ είκοσιν έπι μελών εκλεγομένων άνευ πληρωμής μεταξύ των εγκριτοτέρων της κωμοπόλεως Καστανιάς, κατά το ήμισυ μεν παρά του Δημοτικού Συμβουλίου Καστορίου και κατά το έτερον ήμισυ παρά των μνησθέντων Αρχιεπισκόπου, Προέδρου και Ειρηνοδίκου." Ο Σύλλογος ήταν ο πρώτος που καταχωρήθηκε στο Βιβλίο Αναγνωρισμένων Σωματείων του Πρωτοδικείου Σπάρτης με την πολιτική απόφαση 792/7 Δεκεμβρίου 1914, σύμφωνα με τον νόμο 281/1914 περί Σωματείων, στη συνέχεια όμως διαλύθηκε με την απόφαση 4/1949 του Πρωτοδικείου Σπάρτης.

Πηγή : Γενικά Αρχεία του Κράτους – Αρχεία Ν. Λακωνίας (ΦΑΚ. ΔΙΚΑΣΤ. 5.1) Μαρία Στελλάκου

¹ εν Αθήναις 26 Ιανουαρίου 1890
² εν Σπάρτη τη 5 Φεβρουαρίου 1890
³ εν Καστανιά τη 30 Ιανουαρίου 1889
⁴ Ο Γ. Θεοφιλόπουλος οικοδόμησε στον Άγιο Μάμα Καστανιάς Πρατήριο Εμποροπανήγυρης, το οποίο και δώρισε στον Σύλλογο

ΗΜΕΡΕΣ

Σιχάθηκα τις μέρες τις παλιές
βαρέθηκα τα είναι και τα πρέπει
πικρό το δάκρυ μ' αν το θέλεις πιες
στης λησμονιάς να μπεις το μονοπάτι

Δεν έχουμε κοινά για χωρισμό
δεν πρόλαβες εχθρός μου για να γίνεις
τυχαία με συνάντησες θαρρώ
γεννήθηκες να παίρνεις, να μη δίνεις.

Σελίδες με τη σβάστικα παντού
σταυροί στο περιθώριο ξεχασμένοι
πεθάνανε τα μάτια του θεού
στο μίσος του βρεθήκαμε θαμμένοι.

Αρχάγγελοι, βρικόλακες, μοιχοί,
ασπάλακες, κλεφτρόνια, λαθροθήρες
στο νου μας μόνο πρέπει και γιατί
ο δρόμος μας με σκόνη και πλημμύρες.

Δεν ήλθες για να δεις το λυτρωμό
δεν ήπιες στην υγεία μας κάποια μέρα
πενήντα χρόνια που σε κουβαλώ
για στάσου απ' το δρόμο μου πιο πέρα.

Κώστα Δημητρούλη, από την ποιητική συλλογή
του « Στη Γειτονιά των Φθαρμένων Ηρώων »

Πάσχα στο χωριό

Γράφει η Βαρβάρα Κεμερίδου, φωτογραφίες Γιάννη Αρφάνη

Όπου κι αν βρέθηκα μέχρι σήμερα, όποια χρονιά κι αν θυμηθώ, μια γλυκιά ανάμνηση με καταλαμβάνει για το Πάσχα, ιδιαίτερα για το χωριό μας. Πάντα η φύση και οι συμπατριώτες στην καλύτερη στιγμή τους. Εκρηκτική γιορτή, εξωστρεφής. Φέτος, καθώς οι βροχές οργίασαν το Χειμώνα, είναι ανθισμένες και οι πέτρες. Τα μάραθα με το μεθυστικό τους άρωμα, η ρίγανη, τα σπαράγγια προκαλούν για δεκάδες μαγειρικούς συνδυασμούς. Τα χωράφια κατάσπαρτα από παπαρούνες και κίτρινες μαργαρίτες. Μάγεμα η φύση

κι όνειρο... Μέσα σε μια τέτοια φύση το Πάσχα δεν μπορεί παρά να είναι «παπαδιαμάντειο». Αλλά τι είδους Πάσχα είναι αυτό; Κατ' αρχάς ευσεβές, με τις ολονυκτίες της Μεγάλης Εβδομάδας των Παθών και την κορύφωση του Πάθους τη Μεγάλη Παρασκευή με την περιφορά του Επιταφίου. Οι πιστοί όλοι, με αναμμένα κεριά, βγαίνουν από την εκκλησία προπέμποντας τον «αγλαόφωτον» Επιτάφιον και η Άνοιξη στέλνει τα εκλεκτότερα αρώματα στον Παθόντα και Ταφέντα, σαν να ψάλλει και αυτή «ω γλυκύ μου έαρ, γλυκύτατόν μου τέκνον!». Πάσχα ευσεβές με τη νηστεία να

μη σπάει ούτε με την πρώτη Ανάσταση και σίγουρα δωρικό, σχεδόν φτωχικό, κάτι σαν τις ονειρεμένες πασχαλιές, που έχουμε ζήσει στο χωριό, παιδάκια τότε, που τρώγαμε την Κυριακή τη μαγειρίτσα και τη Δευτέρα το κασιόκι ψητό στον ξυλόφουρνο με φρέσκια ρίγανη και πατάτες, μόνο με ζυμωτό ψωμί και μια σαλάτα. Μόνο που τότε δεν είχαμε καταλάβει πόσο καλά περνούσαμε.

Ξαναγυρίζοντας, λοιπόν, στα παιδικά μας χρόνια, στις θαυμάσιες εκείνες γιορτές του Πάσχα, ας ζήσουμε το θρίαμβο της Ανάστασης με ευλάβεια, με χαρά και αγάπη.

ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ

Διπλή γιορτή

Η 25^η Μαρτίου είναι διπλή γιορτή και ξεχωριστή ημέρα για τους Έλληνες. Ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου, από τις μεγαλύτερες θρησκευτικές γιορτές, ανταμώνει με αυτή της Παλιγγενεσίας του Έθνους μας. Το Έθνος μας υπό την σκέπη της Παναγίας και Θεομήτορος το 1821 και στα χρόνια που ακολούθησαν έγραψε σελίδες δόξης και αγώνων ελευθερίας και υπόσχεται κάθε φορά, αυτήν την ημέρα, στη μνήμη αυτών των γεγονότων, να ξαναγράψει καινούργιες, αν ποτέ χρειαστεί. Στις εορταστικές εκδηλώσεις, που απλώνονται σε όλη τη χώρα, πρωτοστατούν τα νιάτα μας, αυτά που μπαίνουν μπροστά-ρηδες σε όλους τους αγώνες. Και στο Καστόρειο, όπως κάθε χρόνο άλλω-

στε, εορτάσθηκε αυτή η διπλή γιορτή με λαμπρότητα και επισημότητα. Στις εκδηλώσεις παρέστησαν ο Αντιδήμαρχος της Δημοτικής Ενότητας Πελλάνας κ. Ευστρ. Βέργαδος, ο Δημοτικός Σύμβουλος κ. Μάριος Τζωρτζάκης, ο Πρόεδρος του Τοπικού κ. Γεώργιος Οικονομάκης και οι Τοπικοί Σύμβουλοι Παναγιώτης Βλάχος και Βασίλης Λαγανάς, οι φορείς του τόπου μας και άλλοι επίσημοι. Τον πανηγυρικό της ημέρας εκφώνησε ο Διευθυντής του Δημοτικού Σχολείου Καστορείου κ. Αλέξης Πάντος. Μετά τη Θεία Λειτουργία ακολούθησε η Δοξολογία και στη συνέχεια τελέστηκε επιμνημόσυνη δέηση και κατάθεση στεφάνων στο Ηρώο. Απαγγέθηκαν ποιήματα από

τα παιδιά των Σχολείων όλων των βαθμίδων. Ακολούθησε η παρέλαση των μαθητών, μη εξαιρουμένων και των παιδιών του Νηπιαγωγείου, που απέσπασαν τα πιο πολλά χειροκροτήματα. Η εκδήλωση έκλεισε με τους παραδοσιακούς χορούς, που χόρεψαν οι μαθητές όλων των Σχολείων στον προαύλιο χώρο του Γυμνασίου. Αξίζει να σημειώσουμε ότι η φετινή παρουσίαση της μαθητιώσας νεολαίας μας στην παρέλαση και στους χορούς ήταν άψογη και κατά γενική ομολογία από τις καλύτερες που έχουμε παρακολουθήσει τα τελευταία χρόνια. Ξί-οι συγχαρητηρίων οι Καθηγητές, οι Διδάσκαλοι και βεβαίως οι μαθητές για τη χαρά που μάς έδωσαν.

ΕΛ.ΒΛ.

Βιβλία

Τατιάνα Σταύρου
**Ελιά, η Βιογραφία ενός δένδρου,
μια ασυνήθιστη μυθιστορία**
Εκδόσεις Ηλίβατον, Αθήνα 2001

Μια ιστορική αναδρομή και ύμνος στην ελιά. Μέσα από ιστορίες, ποιήματα και στίχους και με πανέμορφες εικόνες, η συγγραφέας παρουσιάζει την πορεία

της ελιάς μέσα στο χρόνο προσπαθώντας να αναδείξει και την αξία της. Μεγάλοι ποιητές και συγγραφείς κατέθεσαν την πένα τους στην ομορφιά και την ιερότητά της. Μια ιδέα στη σελίδα 9.

Γ. Αρφάνης

Al Gore
**Η επιλογή μας,
Πώς να αντιμετωπίσουμε την
κλιματική κρίση:**
Έκδοση για νέους
Μαλλιάρης Παιδεία, 2011

Ο τρόπος που ζούμε οπωσδήποτε επιφέρει δυσμενείς επιπτώσεις στον πλανήτη μας. Είναι δυνατό όμως να κάνουμε την επιλογή μας αλλάζοντας

τα πράγματα προς το καλύτερο. Σε αυτή τη συνέχεια του πρωτοποριακού βιβλίου "An Inconvenient Truth" ο πρώην αντιπρόεδρος των ΗΠΑ Al Gore διερευνά τις πρωτογενείς αιτίες της σημερινής κλιματικής κρίσης και προσδιορίζει τι μπορούμε να κάνουμε για να συμβάλουμε στην επίλυσή του. Είναι ΕΠΙΛΟΓΗ ΜΑΣ. Ας κάνουμε το σωστό! Ο Al Gore είναι επικεφαλής μιας μη κερδοσκοπικής οργάνωσης, της Alliance for Climate Protection, που αποσκοπεί στην παροχή βοήθειας για την επίλυση της κλιματικής κρίσης. Σ' αυτήν δωρίζει το 100% των εσόδων του από αυτό το βιβλίο.

Index

Ζούμε στην Καστανιά

Μικρές πληροφορίες για τη ζωή των κατοίκων της περιοχής της Καστανιάς

Συλλογή πληροφοριών- επιμέλεια κειμένων: Ε. Βλαχογιάννη

Επειδή, πολλά κοινωνικά θέματα, αλλά και άλλες εκδηλώσεις, μάς διαφεύγουν ή δεν τα μαθαίνουμε έγκαιρα, παρακαλούμε τους αναγνώστες μας και μέλη μας, να μας ενημερώνουν για τα συμβαίνοντα, είτε μέσω των ανταποκριτών μας, είτε, απ'ευθείας, σε μας τους ίδιους.

ΑΦΙΞΕΙΣ ΟΜΟΓΕΝΩΝ ΜΑΣ

Η αναφορά στα ονόματα των συγγενών και «συμπατριωτών» μας, που αφήνουν για λίγο τις δεύτερες Πατρίδες τους και μας επισκέπτονται για να τιμήσουν την προγονική τους καταγωγή, γίνεται κατά κύριο λόγο για να τους θυμόμαστε και με αυτόν τον τρόπο, τους λέμε, ότι για εμάς είναι πάντα Καστανιώτες. Μπορεί, όταν δεν πέφτει στην αντίληψή μας ο ερχομός κάποιων, να μην τους αναφέρουμε, όπως συνέβη πέρυσι το Καλοκαίρι με τον ερχομό της Άννας Κατσαρού (Χρήστου Μουτή) και του συζύγου της Γιώργου Κατσαρού, που είχαν έλθει από τον Καναδά. Αυτό το τρίμηνο ήλθαν από την Αμερική: ο Γεώργιος Παν. Κουτρομπής, που τα τελευταία χρόνια προτιμά να απολαμβάνει τις ομορφιές του Καστορείου κατά τους χειμερινούς μήνες. Μαζί του, για λίγες ημέρες, ήλθαν και ο γιός του Πανάγος με τον εγγονό του Γεώργιο. Επίσης ήλθαν ο Νίκος Ιω. Παρασκευόπουλος και η Βασιλική Κ. Μουτή με την κόρη της Παναγιώτα.

ΓΑΜΟΙ

Η Βασιλική Ντόμπρεφ του Βασιλείου και της Μαρίας και ο Ευθύμιος Γεωργόπουλος του Διονυσίου παντρεύτηκαν στο Καστόρι στις 23/09/2010.

Η Έρση (Ευτέρπη) Διαμαντίδη του Σωτηρίου και ο Δημήτριος Αλεξάκος του Κωνσταντίνου παντρεύτηκαν στις 22/01/2011 στον Ι. Ν. του Αγίου Δημητρίου στο Παλαιό Ψυχικό στην Αθήνα.

Στους νεόνυμφους ευχόμαστε να ζήσουν ευτυχισμένοι με καλούς απογόνους.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Η Βασιλική Ντόμπρεφ του Βασιλείου και της Μαρίας και ο Ευθύμιος Γεωργόπουλος απέκτησαν στις 23/12/2010 ένα αγοράκι.

Η Ευγενία Λιακοπούλου του Γεωργίου και ο Κωσταντίνος Μαστρογιάννης του Ιωάννη απέκτησαν στις 10/01/2011 ένα αγοράκι.

Η Αγγελική Τζωρτζάκη του Παναγιώτη και ο Εμμανουήλ Δαμιανάκης του Κωνσταντίνου απέκτησαν στις 15/01/2011 ένα κοριτσάκι. Ευχόμαστε στους γονείς να τους ζήσουν και τα νεογέννητα να είναι καλότυχα και ευτυχισμένα.

ΠΕΝΘΗ

Ο Γεώργιος Κολλιγιάννης του Παντελή πέθανε στις 29/01/2011 στην Οττάβα του Καναδά, σε ηλικία 65 ετών.

Ο Γεώργιος Γεωργόπουλος του Σταύρου πέθανε στις 27/02/2011 στην Αθήνα, σε ηλικία 69 ετών και κηδεύτηκε στο Καστόρειο.

Η Φωτεινή Κανελλάκη του Χρήστου (θυγατέρα του Χρήστου Βλαχάκη) πέθανε στις 27/02/2011 στη Σπάρτη, σε ηλικία 77 ετών.

Η Καλλιόπη Λούβη του Σπύρου (κόρη του Ηλία Γρηγοράκη), πέθανε στις 11/03/2011 στη Σπάρτη και κηδεύτηκε στη Βορδόνια, σε ηλικία 89 ετών.

Ο Αθανάσιος Ερμούλιος του Ηλία πέθανε στις 05/04/2011, σε ηλικία 61 ετών και κηδεύτηκε στο Καστόρι.

Συλλυπούμαστε τους οικείους και τους ευχόμαστε την από Θεό παρηγοριά.

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

Η Σταυριλία Κατσιμπρά του Μιχαήλ και της Ιωάννας Νικ. Γιαννούλη πέρασε με επιτυχία στις Πανελλήνιες εξετάσεις και εισήχθη στην Νομική Αθηνών.

Η Τασία Ξυδιά του Παναγιώτη απεφοίτησε και έλαβε πτυχίο από το τμήμα Διοίκηση Επιχειρήσεων και Οργανισμών του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου.

ΕΒ

«Ή σονήθεια που έγινε θεομός»

Υπάρχουν πολλοί λόγοι που σε κάνουν να επισκεφτείς το Καστόρι τη Μουντζουροδευτέρα. Ενας από αυτούς είναι η καλή καρδιά και η φιλοξενία των Καστανιωτών. Όλοι μαζί έχουν καταφέρει να κάνουν τους επισκέπτες κάθε ηλικίας να περνούν καλά και να διασκεδάζουν παρακολουθώντας το Καρναβάλι. Γιατί η επιτυχία του Καρναβαλιού απαιτεί αρκετή δουλειά και ομαδικό πνεύμα, χαρακτηριστικά που διαθέτουν οι κάτοικοι του Καστορείου και ολόκληρου του Δήμου μας. Νέοι και νέες από όλα τα χωριά συμμετέχουν τόσο στο Καρναβάλι, όσο και στις εκδηλώσεις σε κάθε Δημοτικό Διαμέρισμα: άναμμα φωτιάς, δωρεάν φαγητό, άφθονο κρασί και φυσικά χορός και διασκέδαση έως αργά. Η κορύφωση όμως είναι την Καθαρά Δευτέρα ή τη Μουτζουροδευτέρα, όπως ονομάζεται στο Καστόρι. Μερικά από αυτά τα οποία περιλαμβάνει εκείνη τη ημέρα στο Καστόρι είναι: παρέλαση αρμάτων, νηστίσια εδέσματα, πολλή μουσική και χορός. Πριν από την παρέλαση των αρμάτων πραγματοποιείται λαϊκή αγορά, όπως κάθε Δευτέρα. Είναι πολύ ευχάριστο που συναντάμε ακόμη χωριά, που κρατάνε τις παραδόσεις και τα έθιμά τους. Το Καρναβάλι είναι πλέον πολύ σημαντικός θεσμός και μακάρι να συνεχιστεί για πολλά χρόνια. Είναι ένα ευχάριστο γεγονός, που μας κάνει να αλλάζουμε λίγο τη διάθεσή μας και να ξεφεύγουμε από τις δυσκολίες που έχουμε να αντιμετωπίσουμε.

Απόσπασμα από την εργασία σε άσκηση της Νεοελληνικής Γλώσσας της Μαθήτριας της Γ Λυκείου Καστορείου Βασιλικής Ιω. Δήμου.(17/03/2008)

Ο συμπατριώτης μας Παναγιώτης Λ. Τζωρτζάκης, που υπηρέτησε την τοπική αυτοδιοίκηση επί τριάντα χρόνια, ως γραμματέας στο Καστόρι και στις Αμύκλες, εκλέχτηκε Πρόεδρος του Δημοτικού Διαμερίσματος Σπάρτης. Του ευχόμαστε θερμά συγχαρητήρια και καλή επιτυχία στο έργο του.

ΧΟΡΗΓΙΕΣ ΣΤΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΜΑΣ

Δημήτριος Δημητρακάκης
Peter Adamis
Κων/νος Τηγκλιανιδης
Γεώργιος Πειμανιδης
Νικόλαος Λαμπρακης.του Γεωργίου
Ευγενία Πουλοπούλου
Angela Vasilas
Dimitra Kantzavelos
Sam Aliferis

Kaiti Zafiros
Angela Skiadopoulou
Nick Aliferis
Stan Germanos
George Koutroudīs
George Varoutsos
George Daliouris
Georgia Fanos
Nick Varoutsos
Ilias Varoutsos
Maria Triantaflaros

ΠΩΛΕΙΤΑΙ στη θέση Μπρουσάκα του Ταυγέτου, επί δρόμου, εξοχική κατοικία σε 1,5 στρέμμα κτήμα με οπωροφόρα δένδρα και ιδιόκτητη πηγή.
Πληροφορίες: Αγγελική Παπακωνσταντίνου, τηλ. 2108075735 και 6944923905

Ζούμε στην Καστανιά

ΕΝΤΟΠΙΕΣ ΓΕΥΣΕΙΣ

Τσιγεροσαρμάδες

(αυθεντική συνταγή Πόντου)

Υλικά: Μία σουκαταριά από αρνί ή κατσίκι γάλακτος.

1-2 σκέπες(μπόλιες)

2 ματσάκια κρεμμυδάκια φρέσκα ψιλοκομμένα

2 ματσάκια άνηθο ψιλοκομμένο

2 ματσάκια μαϊντανό ψιλοκομμένο

Βούτυρο φρέσκο ή λάδι καλό

Αλάτι, πιπέρι

Υ φλιτζανιού ρύζι.

Εκτέλεση: Πλένουμε καλά τις μπόλιες και τις αφήνουμε σε χλιαρό νερό να μαλακώσουν. Ζεματίζουμε τη σουκαταριά και την ψιλοκόβουμε. Αχνίζουμε τα κρεμμυδάκια σε λίγο βούτυρο ή λάδι. Προσθέτουμε τη σουκαταριά και τ' αφήνουμε λίγο ν' αχνιστούν, χωρίς να τσιγαριστούν. Ρίχνουμε το ρύζι και αφήνουμε μέχρι να μισοβράσει. Τ' αφαιρούμε από τη φωτιά και προσθέτουμε τα μυρωδικά και το αλατοπίπερο. Κόβουμε τις μπόλιες σε μικρά κομμάτια και με ένα κουτάλι παίρνουμε από το μείγμα της σουκαταριάς και τυλίγουμε ένα-ένα φτιάχνοντας τους τσιγεροσαρμάδες. Τους αραδιάζουμε σ' ένα ταψί και ψήνουμε σε μέτριο φούρνο μέχρι να ροδίσουν.

Επειδή οι μπόλιες βγάζουν αρκετό λίπος κατά τη διάρκεια του ψησίματος, μπορούμε να προσθέσουμε στο ταψί πατάτες για να το απορροφήσουν.

Πέπη Κυριαζίδου

ΓΙΑΤΙ Η ΟΜΟΡΦΙΑ ΕΙΝΑΙ ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΝΙΑ

Μελισσόχορτο - Melissa Olcinalis της οικογένειας Χειλανθή (Labiatae)

Η μέλισσα, μελισσάκι, αγριομέλισσα, μελισσοβότανο.

Το μελισσόχορτο ήταν αφιερωμένο στη θεά Αρτέμιδα και, καθώς θεωρείται από πολλούς ερωτικό γούρι, δεν έλειπε ποτέ από κανέναν. Ευδοκίμει σε βουνοπλαγιές της χώρας μας - και στις δικές μας - και είναι εξαιρετικό ρόφημα με πολλές ιατρικές ιδιότητες. Ως εχθρός της υπέρτασης, της αιπνίας, της ανορεξίας, των νεύρων, της πίεσης και του πονοκεφάλου, εκτιμήθηκε ιδιαίτερα από τους Ευρωπαίους του Μεσαίωνα και συνεχίζει μέχρι σήμερα να χαίρει της εκτίμησης, που του αρμόζει. Επίσης, θεωρείται βοηθητικό για καλή ροή του αίματος κατά την έμμη-

νο ρύση. Δοκιμάστε το και νιώστε την ενέργειά του να σας γεμίζει. Χρησιμοποιείται σαν ρόφημα, σαν αρωματικό σε συνταγές φαγητού και μας δίνει επίσης το αιθέριο έλαιό του.

Μια ιστορική αναδρομή:

Οι αρχαίοι Έλληνες το χρησιμοποιούσαν στην ιατρική, πριν από 2000 χρόνια. Ο Διοσκουρίδης, περιώνυμος γιατρός τον 1^ο μ. χ. αι., το είχε σαν φάρμακο για το δάγκωμα του σκορπιού και ως εμμηναγωγό.

-Οι Ευρωπαίοι του Μεσαίωνα γέμιζαν λινά ή μεταξωτά φυλαχτά με μελισσόχορτο και τα κουβαλούσαν πάνω τους ως ερωτικά φίλτρα.

Κάποιοι διάσημοι λάτρεις του ξεπέρασαν τα 100 χρόνια ζωής.

ΕΛ

**ΜΟΥΣΙΚΟ
ΙΜΕΖΟΠΩΛΕΙΟ
ΜΥΘΟΣ**

Έφη Αραβανή

Γεωργίτσι, Λακωνίας
Τηλ.: 27310 61575
Κιν.: 6974 80 33 15

ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

Η Αγγέλα Σκρουμπέλου άνοιξε νέο μικροβιολογικό εργαστήριο. Ελευθερίου Βενιζέλου 64, Νέα Σμύρνη
Τηλ.: 210 9386840, 6934251826

Τζάκια - Ψωσταριές - Εσενθούσις - Πέτρα

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΡΟΥΝΗΣ

Γεωργίου 11 - ΚΑΡΟΥΝΗΣ - Τηλ.: 210 5014594 - 6977672646

ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ

Διανομή για: Οίκου ΚΑΡΟΥΝΗΣ

ΛΑΜΠΡΑΚΗΣ ΠΑΝΤΕΛΗΣ

Τηλ.: 57747 ΟΙΚ. 22317 ΚΙΝ. 6942407789

ΠΡΑΤΗΡΙΟ

ΥΓΡΩΝ ΚΑΥΣΙΜΩΝ & ΛΙΠΑΝΤΙΚΩΝ

- ΜΠΑΤΑΡΙΕΣ
- ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΑ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ
- ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ ΔΙΑΝΟΜΗ ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ

Θεοδωρακόπουλος Παναγιώτης
Καστόρι
Τηλ.: 27310 57515 & 57811 • Κιν.: 6973209820

ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ

SUPER MARKET

ΕΡΓΑΣΙΑ

ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ - ΑΔΡΕΥΤΙΚΑ
ΧΡΩΜΑΤΑ - ΣΙΔΗΡΙΚΑ
ΕΙΔΗ ΥΓΙΕΙΝΗΣ - ΠΛΑΚΑΚΙΑ
ΠΕΡΙΦΡΑΞΕΙΣ - ΤΖΑΜΙΑ

ΚΑΣΤΟΡΙ ΤΗΛ / FAX: 27310 57218

**ΨΗΣΤΑΡΙΑ
Ο ΠΛΑΤΑΝΟΣ**

ΓΚΛΕΚΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΤΣΙ ΛΑΚΩΝΙΑΣ - ΤΗΛ. 27310 61057

Το Καστόρι
Ξενοδοχείο

Ευαγγέλιος Νικολαΐδου
Καστόρειο Δήμου Γεωργίου - Λακωνία - Σπάρτη
ΤΚ 23100,
τηλ: 27310 57118, 6909482756, fax: 27310 57205
www.kastorihotel.com - www.focusgreece.gr
email: info@kastorihotel.com

Μουντζουροδευτέρα

Μουντζουροδευτέρα στις 07/03/2011, λοιπόν, στο Καστόρειο και παρά την πρωινή βροχή όλα ήταν έτοιμα για το παζάρι και την κορυφαία στην περιοχή μας αποκριάτικη εκδήλωση το Καρναβάλι. Σαρακοστιανά εδέσματα και φασολάδα, νόστιμα μαγειρεμένα από τα μέλη του Συλλόγου «Φίλοι του Βουνού Λουσίνα», προσφέρθηκαν στον κόσμο με άφθονο κρασί. Τα άρματα και οι Καρναβαλιστές περίμεναν στο Σχολείο τη διακοπή της βροχής για να ξεκινήσουν. Και ω! του θαύματος η βροχή σταμάτησε. Το Καρναβάλι και η μεγάλη Αποκριάτικη Γιορτή ξεκίνησε, ο Γεώργιος Παρασκευόπουλος, συντονιστής της παρέλασης των αρμάτων, των πεζοπόρων τμημάτων και Καρναβαλιστών έδωσε το σήμα της εκκίνησης. Συμμετείχαν 13 άρματα και πεζοπόρα τμήματα, προβάλλοντας με σάπιρα και αυτοσαρκασμό, τη λαϊκή παράδοση παντρεμένη με το σημερινό γίνεσθαι και τα πολλά επίκαιρα θέματα, που αντιμετωπίζει η

χώρα μας και ο Ελληνικός λαός. Την παρουσίαση του Καρναβαλιού και την εκφώνηση των κειμένων, που αφορούσαν στην παράδοση και στα έθιμα της Αποκριάς, έκαναν η κ. Καίτη Ηλ. Συμυριού – Γρηγοράκη, ο κ. Άρης Κουρεμπής και ο κ. Γεώργιος Θεόδ. Συνοδινός. Χαιρετισμό εκ μέρους της Οργανωτικής Επιτροπής απηύθυνε ο κ. Ντίνος Λαγανάς. Σύντομο χαιρετισμό απηύθυναν επίσης ο Δήμαρχος κ. Σταύρος Αργειτάκος και οι Βουλευτές που παραβρέθηκαν κ. Γρηγόρης Αποστολάκος και Αθανάσιος Δαβάκης της Ν.Δ. Παραβρέθηκαν επίσης ο Αντιδήμαρχος του τέως Δήμου Πελλάνας Ευστράτιος Βέργαδος, οι Δημοτικοί Σύμβουλοι της περιοχής μας Μάριος Τζωρτζάκης, Δημήτριος Λάζαρης, Παρασκευάς Καλομοίρης, Σκρεπέτης Απόστολος, Ευάγγελος Βαλιώτης, Αντώνης Καλομοίρης, Γεώργιος Φουντάς, άλλοι φρονείς και πολύς κόσμος παρά τη βροχερή ημέρα και το κρύο.

EB

Εικόνες από τη φύση μας

Παπαρούνα των αγρών - Μήκων η Ροιάς (Papaver Rhoeas)

Η παπαρούνα ήταν ιερό φυτό της θεάς Δήμητρας, καθώς, σαν παράσιτο των σιτηρών συμβόλιζε με την παρουσία της την παρουσία της Δήμητρας στα ανοιξιάτικα σπαρτά. Οι αρχαίοι γνώριζαν καλά τις υπνωτικές και ναρκωτικές ιδιότητες του φυτού, καθώς οι γιοι του Άδη, ο Ύπνος και ο Θάνατος, παριστάνονταν να κρατούν παπαρούνες στα χέρια τους. Είναι προφανής ο συμβολισμός της χρήσης του φυ-

τού καθώς, από τον ύπνο που μπορεί να προκαλέσει η κοινή παπαρούνα (Μήκων η Ροιάς-Papaver Rhoeas) φθάνουμε στο θάνατο που μπορεί να προκαλέσει η οπιούχος παπαρούνα (Μήκων η υπονόφος-Papaver somniferum). Οι σπόροι - ακατέργαστοι ή μαγειρεμένοι, χρησιμοποιούνται πολύ σαν αρωματική ουσία ενώ τα φύλλα δεν πρέπει να χρησιμοποιηθούν, αφότου έχουν σχηματισθεί τα μπουμπούκια των λουλουδιών λόγω της τοξικότητάς τους.

φωτογραφία:
Βασ. Λαγανάς
κείμενο: Ντίνος Λαγανάς